

91322

1987. 11. 24

POSTÁS DOLGOZÓ

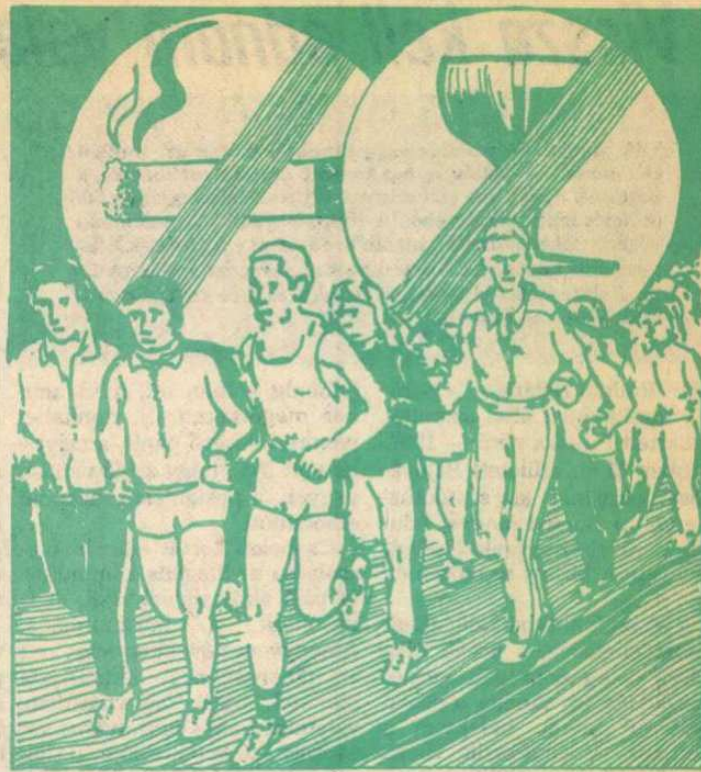
A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXXII. ÉVFOLYAM

11. SZÁM

1987. NOVEMBER

ÁRA: 2 FORINT

A központi vezetőség tárgyalta

Az adózási rendszer elvei

Az elnökség és a központi vezetőség a november elején megtartott ülésén valamennyi postás dolgozót érintő témával foglalkozott, az úgynevezett „bruttósítás”-sal.

Köztudott, hogy 1988. január 1-jével érvénybe lép a személyi jövedelemadóról szóló 1987. évi VI. törvény. Az új adó a személyi kereseteket, jövedelmeket a jelenlegitől eltérő elvek alapján és nagyobb mértékben adóztatja. Az adórendszer alapelve: minden jövedelemmel rendelkező állampolgár adózzék, és az egyes állampolgárok minden adóköteles (kedvezményekkel csökkentett) jövedelmei összevontan, együttesen adózzanak.

Az adó mértékének meghatározásánál az volt a szempont, hogy az állampolgárok jövedelmükkel arányosan vállaljanak részt a közterhekből. Ennek konkrét formája: az adózandó jövedelmek emelkedő sávjaihoz mindig magasabb adókules tartozik. Az adórendszer lényeges vonása az, hogy méltányosan veszi figyelembe az alacsony jövedelmeket — évi 48 ezer forint jövedelemig nem kell adót fizetni; valamint a munkaviszonyban szerzett jövedelemből további 12 ezer forint költséghatálya adómentes — ha valaki egész évben munkaviszonyban állt.

A nettó kereset nem csökkenhet

Az új adó bevezetésével kapcsolatos — 1988-ra érvényes — átmeneti feladatokra külön rendelet intézkedik (az Elnöki Tanács 1987. évi 14. számú törvényerejű rendelete). Ez a jogszabály kötelezi a munkáltatókat, hogy a velük munkaviszonyban álló dolgozók részére 1988. január 15-ig

olyan új alpbért (személyi órabért) állapítsanak meg, illetve

a dolgozók összességét vagy dolgozói csoportokat érintő bérezési elemek (pótlékok, prémiumok stb.) tekintetében olyan új díjazási szabályokat alakítsanak ki, amelyek biztosítják, hogy a dolgozó részére 1988-ban kifizetett nettó keresetek összege — változatlan munkateljesítmény mellett ne csökkenjen.

A helyes értelmezés céljából pontosítsuk, hogy mi is az a nettó kereset. Jelenleg a keresetünkben levonjuk a nyugdíjárulékot, vagy ha a kereset általános jövedelemadó-köteles, akkor ezt vonjuk le belőle (vagyis azt, amit kifizettek részünkre). 1988. január 1-jétől a nettó kereset — az összes kereset csökkentve a 10 százalékos nyugdíjárulékossal és a személyi jövedelemadóval.

Az 1987-es és az 1988. évi nettó kereset azonban — változatlan teljesítményt feltételezve mögötte — csak akkor lehet egyforma, ha a jelenlegi nettó keresetünket a megváltozott nyugdíjárulék mértékével korrigáljuk (emeljük vagy csökkentjük), illetve a személyi jövedelemadóval mindenkinél

megemeljük. Ezt a műveletet valamennyi munkáltató köteles elvégezni a vele munkaviszonyban álló valamennyi dolgozóra vonatkozóan. E tevékenységet nevezzük „bruttósítás”-nak.

A postán erre a feladatra történő felkészülés már áprilisban megkezdődött, s az előkészítő munka a központi szervek munkájával párhuzamosan folyt. Csak így vált lehetővé az, hogy a törvény és a törvényerejű rendelet megjelenését követő egy hónap múlva a Magyar Posta elnöki értekezlete, valamint a Postások Szakszervezetének Elnöksége és Központi Vezetősége a bruttósítás elveit és módszereit már megvitatta. Az elfogadott elvek és módszerek képezik az alapját a további munkának, a kollektív szerződés és a függelékek módosításának. Ugyanis: a keresetek bruttósításával kapcsolatos szabályozást (módosítást, új szabályt) a kollektív szerződésben kell közzétenni.

Azt valamennyien tudjuk, hogy a jelenlegi bérezési gyakorlatunkban a legtöbb dolgozó keresete sok bérelemből áll. Így az alpbéren kívül van műszak-, pénzkezelési, biztonsági és még nagyon sokfajta pótlék: aztán prémium és jutalom különböző címen; továbbá túlmunkadíj és szabadidős munka díja stb. Az előzetes adatfelmérés szerint mintegy 157 bérelem van a Magyar Postán. Valamennyi bérelemet, valamikor, valamilyen okból hoztuk létre. Feltétlenül indokolt, hogy a szükségesség szempontjából ezeket felülvizsgáljuk, de ez a munka ma — az idő rövidsége miatt — felelősséggel nem vállalható el. Ebből következően most a mai bérszerkezetben kell a bruttósítást megoldanunk, s csak a későbbiekben — de feltétlenül — végezhetjük el a bérszerkezet egyszerűsítését.

A bruttósítás menetében először azt kellett eldönteni, hogy a dolgozói keresetből történő többletlevonás ellentételezését csak az alpbérré tegyük-e rá, vagy emeljük fel minden bérelemet?

Az első megoldás egyszerűbb lenne, de akkor az alpbéren kívüli díjazási elemeknél egyértelműen csökkenne az ösztönző erő. Következésképpen: már a közeljövőben problémák adódhatnak a feladatok elvégzésében. Ezt nem lehet megkockáztatni, tehát — az előkészítés során és valamennyi eddigi fórumon is egybehangzó volt a vélemény — **bérelemként szükséges bruttósítani.**

Az alpbér bruttósítása

Azt mindenekelőtt világosan kell látnunk, hogy a dolgozók kereseteinek eltérései, ebből következően eltérő adóösszegei miatt dolgozónként más és más lehet a bruttósítási igény. A nettó keresetek változatlanágát —

változatlan teljesítmény esetén — csak úgy lehet elérni, ha minden dolgozó keresetét a saját bruttósítási százalékkal emeljük meg. Ezt a módszert kell alkalmazni az alpbérenél, mint a keresetet meghatározó tényezőnél.

Bizonyos korrekciókat azonban itt is szükséges érvényesíteni. Így nem ismerhető el alpbérbruttósítás szempontjából, vagyis magasabb alpbérré való igényként az, ha valaki 1987-ben;

- valamilyen okból egyszeri jutalmat kapott, például kitüntetéssel járó pénzjutalmat, törzsgárdajutalmat, vagy bármilyen címen jutalmat; továbbá
- főmunkaidőn kívüli tevékenységet vállalt, ennek a díja. Ilyen lehet például a szabadidős munka bármilyen válfaja utáni díjazás, mint például hálózatépítésnél a normaóránkénti 40 forint; a központoszerelési munkáknál a normaóránkénti 30 forint; a hétfégi hírlapkezelésénél az óránkénti 50 stb.

Ezek a kereseti elemek ugyanazt a munkát, ugyanazon a színvonalon teljesítő két dolgozó esetében a jelenleg reálisan megállapított alpbéreiket nem téríthetik el. Ezért az alpbérek bruttósítására közösen kialakított alapelv: valamennyi dolgozó személyi alpbéret (a törvény által előírt 310 forint bérpótlék alpbéresítése után) a főmunkaidőből származó, s egyszeri jutalommal csökkentett saját bruttósítási mértékével kell felelni.

A többi bérelem

Az alpbéren kívüli bérelemek egy részének bruttósítását központilag végezzük, másik részének bruttósítása a középfokú postaszervek feladata. Központilag azokat a bérelemeket változtatjuk meg, amelyeket a kollektív szerződés vagy valamilyen központi utasítás szabályoz. A középfokú postaszervek pedig az általuk függelékben vagy más utasításban szabályozott elemeket kötelesek rendezni.

Az alpbéren kívüli elemek megállapításuk módja szerint lehetnek:

- alpbérből függőek, vagyis az alpbér valamilyen százalékában meghatározottak, és
- egyszázegűek, tarifálisak.

Az alpbér százalékában meghatározottak esetében könnyű a bruttósítás; ugyanis ha az alpbérből bruttósítjuk, a tőle függő bérelem is automatikusan bruttósítódik. Gondot a tarifális elemek bruttósítása okoz. Hiszen ugyanazt a pótlékot (például műszakpótlékot) eltérő nagyságú alpbérről dolgozók kapják, lehet azonban egyénekenként megállapítani különböző tarifákat, ez csak egyszerűsége lehet. E gondolatmenetből következik is az egyetlen lehetséges megoldás: a tarifális pótlék emelésének mértékét az

adott pótlékban részesülő egyéni keresetbruttósítási százalékát és pótlékösszegeit figyelembe vevő súlyozott átlagszámítással kell megállapítani.

Vannak speciális bérelemek, mint például a teljesítménybérék, hírlapárusok bérezése stb., ahol egyelőre még csak a gondolkodás szintjénél tart az előkészítő munka.

A törvény egyértelműen megfogalmazza a nettó kereset szintjét tartását. A szakvezetők és a szakszervezeti vezető testületek egyöntetű törekvése, hogy ez minden dolgozónál megvalósuljon. A nettó keresetek alakulásának figyelemmel kísérésére, ellenőrzésére a fórumok három módszert vitattak meg, közülük egyiket sem fogadták el, így tovább kell keresni a legalkalmasabbat.

A béarányok tartása

A bruttósítás bérigénye nemcsak az egyén szintjén, hanem a vállalati, vagyis postaszervi és postaszinten is megjelenik. A középfokú postaszervek bruttósított bázisbértömege úgy alakítható ki, hogy minden egyes dolgozó 1987. évi felburtósított keresetét összeadják. E tevékenység során két feltételnek kell teljesülnie:

- a bruttósítás bérigényét az e célra rendelkezésre álló forrás fedezze, s lehetőleg ne terhelje — a várhatóan amúgy is alacsony — 1988. évi bérfelesztést; továbbá

■ a bruttósítás nem járhat együtt a középfokú postaszervek bérpozíciójának átrendeződésével. Ezért minden középfokú postaszerv számára 1988-ra olyan bruttó keresetszintet kell meghatározni, amely az 1987. évi nettó keresetszintet eléri.

A további munkák már szélesebb körben folynak, mint az előkészítés során. November 9. és 13. között Balatonfenyvesen a Magyar Posta Központja munkagazdasági szakosztályának és a Postások Szakszervezete közgazdasági osztályának munkatársain kívül a középfokú postaszervek gazdasági igazgatóhelyettesei, munkaügyi vezetői, szakszervezeti titkárai és függetlenített közgazdasági felelősei is részt vettek azon az értekezleten, amelyen a kollektív szerződés módosítási javaslatait kialakították. Az értekezlet résztvevőinek a feladata most az, hogy — a szakmával egyeztetett program szerint — az adózási rendszert és a bruttósítással kapcsolatos intézkedéseket a kollektív szerződés, illetve a függelékek módosítása előtt a postás dolgozók minél szélesebb körével ismertessék és értessék meg.

Szakmai és szakszervezeti együttes törekvés, hogy az új adózási rendszer bevezetése a postás dolgozók körében a lehető legkisebb feszültséggel járjon.

Toth Pálné

Az egészségmegőrzés nemcsak pénzkérdés

Szomorú, lehangoló tények olvashatók ki az utóbbi években megjelent statisztikai évkönyvekből. Szomorú, mert a rideg számok arról vallanak, hogy valami nincs rendben életmódunkkal, hogy az egészségünk romlott az utóbbi évtizedben. Az olvasók bizonyára ismernek környezetükben olyan férfit vagy nőt, aki egészségét nem kímélve hajtott, hogy családját fenntartsa, s egy pillanati bizonyára megdöbbentek, amikor halálhírvet vették. Miért?! Kérdezhették magukban, élhettek volna még. S aztán tovább rohantak, esetleg éppen másodállásuk után, és nem vették észre, hogy ugyanazt a hibát követték el, mint társuk, akinek sírjánál megdöbbenten álltak.

Negyvenöt óta rengeteget fejlődött ez az ország, kiépült az egészségügyi hálózat, viszonylag könnyen és olcsón lehet gyógyszerhez jutni, a megélhetési probléma már csak az ország kevés polgárát nyomasztja, jobban élünk, mint őseink bármikor.

Jobban élünk?! Tudunk-e élni a megszerzett anyagi javakkal, ésszerűen használjuk-e fel, amit nagy nehezen megszerztünk, gondolkodunk-e azon, hogyan kellene mindennapjainkat okosan eltölteni? Sajnos ezekre a kérdésekre többnyire nemmel kell válaszolni. A cigarettások megmosolyogják a dohányzást ellenzők figyelmeztetéseit, és füstölgő cigarettával kezükben hallgatják a tévéhíradót, amelyből arról értesülhetnek, hogy a férfiak körében kétszeresére növekedett a tüdőrák okozta halál. Nagy hangon, söröskriglik és borospoharak mellett arról gyözködi egymást, hogy az ivás nem is káros, és különben is kinek mi köze hozzá?! Pedig éppen a mértéktelen ivászat miatt az elmúlt időszakban ötszörösére emelkedett a májzsugorodásban meghaltak száma.

Fegyelmetlenek és felelőtlenek vagyunk, s ezt látják tőlünk gyermekeink is. Ennek legmegdöbbentőbb bizonyonyítéka, hogy a 15 és 30 év közötti férfiak elsősorban foglalkozási és közlekedési balesetekben halnak meg. A munkahelyeken nem tartják be a munkavédelmi előírásokat, egy kézlegyintéssel elintézik a munkavédelmi oktatást, a figyelmeztetéseket egyik fülükön be, a másikon ki: hatástalanul peregnék le róluk. És a rohanás, az idegesség megmérgezi a munkahelyi légkört. Türelmetlenek vagyunk egymáshoz, sokszor két forintért megfojtatnánk a másikat egy kanál vízben.

Egyre többen kerülnek idegkimerüléssel táppénzes állományba, sokan nem bíra a hajsztát, a nyomást, más megoldást nem látva, önkézzükkel vetnek véget életüknek. Az utakon egyesek úgy száguldoznak, mintha csak nekik építették volna, agresszívek, törtetőek, miként az életben is. Vajon mit jelent nekik az a szám, hogy a második világháború után többen haltak meg a világon közlekedési balesetekben, mint a nagy világháborúban fegyverek által?! Bizonyára sajnálkoznak és másokra mutogatnak. És sajnos sokan másokra mutogatunk, mások szemében észrevesszük a szálkát, magunkéban a gerendát sem. És miközben a csirkepörköltet vagy a töltött káposztát habzsoljuk, egy kézlegyintéssel elintézzük az orvos tanácsait, hogy korszerűbben táplálkozzunk.

Szomorú és lehangoló a kép? Igen. De ha nem tartunk magunk elé tükröt, és nem vesszük észre saját hibáinkat, akkor soha nem fogunk változtatni a jelenlegi helyzetben. Tudom, nem lehet az egyént teljes mértékben felelőssé tenni, hiszen a megélhetésért sokat kell dolgoznunk, az is igaz, hogy a korszerű élelmiszereket ma Magyarországon többe kerülnek, mint a hagyományosak. Az is igaz, hogy a tömegsportot egyelőre főleg csak jelszavakkal támogatjuk, hogy meglehetősen kevés a sportolási lehetőség, és a jelenlegi életmódunkba se igen fér bele a mozgás. Az is igaz, hogy az államnak nagyobb gondot kell(ene) fordítani az egészségügyi fejlesztésre, dotálnia kell(ene) a korszerű élelmiszereket gyártókat, hogy azoknak kifizetődő legyen olcsón piacra dojni a kímélő ételeket, több pénzt kellene fordítani a környezetszennyezés mérséklésére. Mindez igaz, és a kormányzat nem is tagadja mindezt, hiszen az egészségmegőrző programot éppen azért fogalmazta meg, hogy a helyzetet változtasson. Társadalmunknak ugyanis létérdeke, hogy egészséges emberek menjenek nap mint nap munkahelyükre, hogy a középkorú nemzedék megérje a nyugdíjkorhatárt.

De nem lehet mindent az államtól várni, és mindig fölfelé mutogatni, az egyén felelőssége, felelősségérzete legáltalában annyira fontos, mint az állami felelősség. Mert az semmibe nem kerül, hogy például a dohányzók kíméljék a nem dohányzókat, hogy az autótulajdonosok rendszeresen beállítsák a gyújtást, hogy kevésbé szennyezzék a levegőt. Az sem kerül semmibe, hogy az utakon kíméljék egymást a gépkocsivezetők, és nem lehet pénzkérdés, hogy a munkahelyen türelmesebbek legyünk egymáshoz. Hogy csak annyit dolgozzunk, ami nem teszi zilálta, hajsztolta életünket — ezt a legnehezebb megvalósítani —, mert 2-3 ezer forint havi plusz nem érheti meg, hogy szétzüljön a családunk, infarktust kapjunk, neurastheniások legyünk.

Végül is az egészségmegőrző program céljai jók, de tudjuk minden program csak annyit ér, amennyit meg tudunk valósítani belőle. Ehhez azonban nem szabad elfelejteni: mindannyiunkon múlik, hogy teljesüljön.

Udvarhelyi András

Vissza kell adnom valamit az embereknek...

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa dr. Rudnai Bélánának, a Malév nyugalmazott osztályvezetőjének, a postások nyugdíjas szakszervezeti bizottsága tagjának 80. születésnapja alkalmából, a szakszervezeti mozgalomban végzett több évtizedes kiemelkedő tevékenységének elismerésül az Április Negyedike Érdemrendet adományozta. A kitüntetést Gricserné Heszky Enikő, szakszervezetünk főtitkára adta át.

Dr. Rudnai Béláné — a barátai, munkatársai által szeretett és tisztelt Piroška néni — 1907. október 25-én született Sajóvámossan. Apjának kis szatócsüzlete volt a Borsod megyei faluban, s mivel öt gyereket kellett felnevelnie, bizony szűkösön élt.

— A mi falunkban alig akadt munkalehetőség, a közeli Miskolcra pedig nem volt rendes közlekedés, így amikor a postamester hívott, beléptem a postához — emlékszik vissza Piroška néni az 1920-as évek végén történt pályakezdésére.

Ami korántsem volt könnyű, hiszen évekig nem kapott fizetést, csak havi két pengő üzemi jutalékot, s ezért nemcsak a hivatalban kellett kisegítenie a főnökét, hanem a háztartásban is — azaz egy személyben cseléd is volt.

Mégis hű maradt a postához, s 1934-ben Debrecenbe került, ahol elvégezte a postakiadói tanfolyamot.

— Több faluban dolgoztam hivatali kisegítőként, aztán 1939-ben Budapestre jöttem, Csepelen tudtam elhelyezkedni postakiadóként. De csak egy

hónapig voltam ott, mert amikor megérkezett új munkahelyemre a kísértő papír, amelybe be volt írva, hogy zsidó vallású vagyok, a postamester azonnal elbocsátott.

Csepelen került először kapcsolatba az illegális kommunista párt aktivistáival, akik őt is bevonták a pártmunkába. A negyvenes években részt vett a háborúellenes, antifasiszta plakátok utcai ragasztásában, valamint hamis igazolványokat és más küldeményeket „postázott” illegálisan — és üldözésben — levő elvtársainak.

A második világháború alatt dr. Rudnai Béláné Miskolcra ment, az egyik ottani postahivatalban kapott munkát. 1943 elején egy nőismerősének kérésére — saját nevén — csomagot küldött az ismerőse fronton levő munkaszolgálatos fiának, Ukrajnába, ami szigorúan tilos volt. Mivel a dolog kitudódott, a Kassai Postaigazgatóság vizsgálati osztályának közbelépésére azonnali hatállyal elbocsátották a hivatalból.

— Nem éreztem magam bünyösnek, úgy éreztem, ezzel egy ártatlan embernek segítettem.

De hiába jártam Budapesten is, rajtam senki nem segített, nem vettek vissza a postához.

Végül bejárónőként — akkor használatos szóval: cselédként — tudott munkát találni, így tartotta fenn magát. Egy ismerőse, volt kollégája édesanyjánál vészelte át a legnehezebb időszakot, az 1944-es évet.

A felszabadulás után azonnal jelentkezett a Posta-vezérigazgatóságon, részt vett a romeltakarításban. Ezután ismét visszament Miskolcra, az 1-es postahivatalba, ahol harmadmagával megalakította a kommunista párt első alapszervezetét. Ezzel egy időben a szakszervezet létrehozásában is részt vett.

Dr. Rudnai Béláné 1948-ig volt Miskolcon osztályvezető és párttitkár, valamint kerületi szakszervezeti titkár. Ezt követően Budapesten elvégezte a központi pártiskolát, és az or-

szágos postás pártszervezet függetlenített munkatársa lett. 1949-ben a Posta-vezérigazgatóság oktatási osztályvezetőjévé nevezték ki. Pártfeladatként 1950-tól a Repülőtéri Fenntartó Vállalat igazgatójaként dolgozott, majd a Malév megalakulása után a repülőfenntartó osztály vezetője lett.

Egy szerencsétlen véletlen miatt — sikertelen műtét következtében — fél szemére elvesztette a látását, s 1957-ben rokkantnyugdíjas lett. Ez azonban nem vetett véget a köz szolgálatában végzett munkájának, hiszen majd három évtizede tevékenyen részt vesz a nyugdíjasbizottság munkájában. Ma is — bár megmaradt szemével alig lát — hetente kétszer bejön szakszervezetünk művelődési központjába.

— Munka nélkül nem tudok élni, s amíg bírok csinálni valamit, addig akarok dolgozni, segíteni, hiszen vannak nálam elesettebb emberek, akik támogatásra szorulnak — magyarázza egyszerűen Piroška néni. — Úgy érzem, még vissza kell adnom valamit az embereknek és a pártnak abból, amit én kaptam életemben emberségből, szeretetből elvtársaimtól, harcostársaimtól...

Kívánjuk, hogy dr. Rudnai Béláné még sokáig bírja erővel és egészséggel annak az ügynek a szolgálatát, amelynek egész életét szentelte.

F. S.

KITÜNTETÉSEK

November 7-e alkalmából

Munka Érdemrend ezüst

fokozatú kitüntetést kapott **Mundruczó Kornél** tszb-titkár (Budapest vidéki Postaigazgatóság).

Munka Érdemrend bronz

fokozatot kapott **Horváth Sándor** tszb-titkár (Posta Javítóüzem), **Kánya Gyula** osztályvezető (Postások Szakszervezete), **Somogyi Szabolcs** osztályvezető (Postások Szakszervezete).

Szakszervezeti Munkáért arany

fokozatú kitüntetést kapott **Bakos Ernőné** kszb-titkár (Soproni Postaigazgatóság), **Benda István** felelős szerkesztő (nyugdíjas), **Finta István** tszb-tag (Pécsi Postaigazgatóság), **Lakatos Albert** tszb-tag (Szegedi Postaigazgatóság), **Nagy Jenő** tszb-tag (Debreceni Postaigazgatóság), **dr. Németh Adalberta** politikai munkatárs (Postások Szakszervezete), **Vámos György** főbizalmi (Budapesti Távbeszélő Igazgatóság).

Szakszervezeti Munkáért ezüst

fokozatot kapott **Bartha Endre** kszb-titkár (Miskolci Postaigazgatóság), **Maróti László** politikai munkatárs (Szegedi Postaigazgatóság), **Solti József** kszb-titkár (Pécsi Postaigazgatóság).

Szakszervezeti Munkáért Oklevelet

Ács Ferencné tszb-tag (Magyar Posta Központja), **Barics József** Postás Sportkör elnökségi tagja (Pécs), **Gyuricza Imre** tszb-elnök (Soproni Postaigazgatóság), **Haraszti Rezsőné** főbizalmi (Hírlap- és Postaszállítási Igazgatóság), **János Vilmos** Postás Sportkör szakosztályvezetője (Pécs), **Pál Erzsébet** tszb-tag (Budapesti Postaigazgatóság), **Regölyi Mária** tszb-elnök (Posta Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság) kapott.

Fiatalok tanfolyama

A szakszervezeti ifjúsági tanácsok és tagozatok megválasztásával egyidős volt az az igény, hogy vezetőik megfelelő képzésben részesüljenek. A június 6-ai országos ifjúsági értekezletünkön is több hozzászóló szorgalmazta, hogy a helyi képzési formákon kívül szükség lenne központilag szervezett tanfolyamra, amelyen a résztvevők „municiót” kaphatnának feladataik ellátásához.

Ezek az igények találkoztak szakszervezetünk központi vezetőségének szándékával, így 1987. október 19–23. között tanfolyamot szerveztünk Miskolc-Tapolcán. Ehhez az szmt oktatási központja ideális helyszínnel bizonyult, minden helyben volt, a tanteremtől a komfortos szállásig, a könyvtártól a klubszobáig és a büféig.

A huszonhat hallgató az ország minden részéből érkezett fiatal volt, akik valamennyien a szakszervezeti ifjúsági munka választott tisztségviselői. A tematika összeállításánál arra törekedtünk, hogy a hallgatók általános szakszervezeti ismereteiken kívül tájékozottak legyenek napjaink aktuálisairól és a jövő tennivalóiról egyaránt. Ezért olyan előadókra igyekeztünk megnyerni, akik tudással, személyiségükkel képesek törekvésünket segíteni.

Kitűnő előadást hallhattunk **Gulyik Zsolt** szmt-titkártól, aki a társadalmi-gazdasági kibontakozást segítő szakszervezeti feladatokról szólt, kiragadvá annak néhány fontos elemét. Nagy érdeklődés kísérte a Magyar Posta Központja munkatársának, **Mesterházi Tiborné**-nek az előadását, aki a posta és a távközlés hosszú távú fejlesztési koncepciójáról szólt. Kérdések özönével ostromoltuk **Németh Istvánnét**, szakszervezetünk osztályvezetőjét, aki előadásában a szociálpolitika időszerű kérdéseivel foglalkozott.

Késő estebe nyúlt a vita **Ritter Péternek**, szakszervezetünk közgazdasági osztályvezetőjének előadása után, hiszen adó- és bérügyeinkben szeretne mindenki tisztán látni. **Sághó Sándorné**, szakszervezetünk pénzügyi és gazdasági osztályának vezetője a tagdíjfizetési rendszer módosításáról, annak összefüggéseiről tartott előadást, amely a nagy érdeklődés miatt a tervezett időtartam helyett plusz egy órát tartott. Érdeklődéssel hallgattuk **Biczó Istvánnak**, a Magyar Posta

Központja munkatársának előadását, aki a közelgő ifjúsági parlamentek rendezvénysorozatáról és az azzal kapcsolatos feladatokról beszélt. Sok szó esett még hazautazás közben is **Kissné Barabás Györgyinek**, szakszervezetünk szervezési és káderosztálya főmunkatársának előadása kapcsán a kádermunka jelenlegi helyzetéről és a tennivalókról.

Az előadások, majd az azt követő konzultációk az előadókat és a hallgatókat meggyőzték arról, hogy szükséges van az őszinte szóra, s szeretjük, ha együtt gondolkodva váltunk szót közös ügyeinkről.

Az egész napos munka után az esték egy része is még az előadások által erjesztett vita jegyében teltek, de jutott idő ki-kapcsolódásra is. Nem hagyhattuk ki az ősi színeiben pompázó park közepén lévő barlangfürdő meglátogatását. Jártunk Miskolcon, ismerkedtünk a város nevezetességeivel. Megnéztünk néhány filmet videón, majd zsíros kenyeret majszolva táncoltunk esténkint, hogy a sok üléstől elfáradt tagjainkat kiláztassuk.

Az utolsó előtti nap gazdag programja valamennyi résztvevő számára bizonyára emlékezetes marad. Ebéd után ellátogattunk a Tervező és Műszaki Nyilvántartó Iroda épületében levő klubba. Itt először tájékoztatást kaptunk az ott folyó szakmai és szakszervezeti munkáról, majd a helyi szakszervezeti ifjúsági munkával ismerkedtünk. Áttekintést kaptunk az igazgatóság területén folyó tagozati és tanácsi munkáról és a helyi fiatalok terveiről, gondjairól. A jó hangulatú beszélgetések az vetett véget, hogy a Vasas Művelődési Házba jegyünk volt Zoran és Konc Zsuzsa hangversenyére.

A tanfolyam zárásakor megállapíthatjuk, hogy eredményes, hasznos munkát végeztünk, amit a területi szakszervezeti bizottság segítségének is köszönhetünk. Hazatérve mindenkinek saját munkaterületén kell hasznosítania mindazt, amit egy hét alatt elsajátított. Útjaink a tanfolyam végével elváltak, de elfogadtuk a mohácsi tagozatvezető, **Balla Csaba** meghívását, és a busójárás idején náluk találkozunk újra és kiértékeljük az addig végzett munkát.

Földi Antal

Az ifjúsági parlamentek előtt

A Minisztertanács határozatának megfelelően a soron következő ifjúsági parlamenteket 1988. június 30-ig kell megrendezni valamennyi közép- és felsőoktatási intézményben, valamint az állami és gazdálkodó szervezeteknél. A Magyar Posta Központja a KISZ Központi Bizottságával, valamint a Postások Szakszervezetének központi vezetőségével egyetértésben vállalati utasítás keretében határozta meg a közép- és felsőoktatás utasítását, valamint az állami és gazdálkodó szervezeteknél. A Magyar Posta Központja a KISZ Központi Bizottságával, valamint a Postások Szakszervezetének központi vezetőségével egyetértésben vállalati utasítás keretében határozta meg a közép- és felsőoktatás utasítását, valamint az állami és gazdálkodó szervezeteknél. A Magyar Posta Központja a KISZ Központi Bizottságával, valamint a Postások Szakszervezetének központi vezetőségével egyetértésben vállalati utasítás keretében határozta meg a közép- és felsőoktatás utasítását, valamint az állami és gazdálkodó szervezeteknél.

A központi utasítás az egységes végrehajtás céljából keretjelleggel meghatározza a közép- és felsőoktatás utasítását, valamint az állami és gazdálkodó szervezeteknél.

emellett teret hagy középfokú postaszervezeteknek a helyi sajátosságok figyelembevételére. Az utasításnak megfelelően a Magyar Postán 1988. április 20-ig kell megrendezni a parlamenteket a középfokú postaszervezeteknél, biztosítva a fiatalok teljes körű, közvetlen részvételét. Ebből a célból az igazgatók, a központi szervek szükség szerint többlépcsős parlamentet is szervezhetnek, minden olyan végrehajtó postaszervezetnél, amelynek önálló szakszervezeti bizottság működik.

Az ifjúsági parlament valamennyi — teljes és rész munkaidős — 30 éven aluli fiatal fóruma. E korhatártól — 32 évig bezárólag — azoknál a postaszervezeteknél lehet eltérni, amelyeknél főleg főiskolai, illetve egyetemi végzettségű fiatalok dolgoznak. Az ifjúsági parlamen-

tek megrendezése állami feladat, ennek megfelelően a Magyar Posta területén a gazdasági vezetők hatáskörébe tartozik.

Az ifjúsági parlamentek célja az, hogy fórumot teremtsenek a postai, postaszervi érdekeknek és az ott dolgozó fiatalok érdekeinek megjelenítésére, egyeztetésére. Ezzel egyidejűleg olyan fórumok legyenek, amelyek a fiatalokat is mozgósítják az MSZMP gazdasági-társadalmi kibontakozási programjának megvalósítására, a posta és a postaszerv VII. ötéves tervi feladatainak végrehajtására. E célból a parlamentek megrendezésékor a következőkre kell figyelmet fordítani:

— legyenek olyan tájékoztató, tájékozódó, véleményformáló és döntést hozó fórumok, amelyeken a szakvezetők a fiatalokkal és közösségekkel

együtt, aktív részvételükkel beszélnek, és határozzák meg azokat az intézkedéseket, amelyek helyzetük javítására szolgálnak;

— a tanácskozások a felvetődő gondok megoldásának módjára irányuljanak;

— a parlamentek segítsék a fiatalokat és az őket tömörítő szervezeteket, közösségeket abban, hogy szerepet vállaljanak az elhatározott programok, feladatok végrehajtásában.

A parlamentek megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatban a gazdasági vezetőknek számos előzetes egyeztetési kötelezettségük van. Ezzel kapcsolatban érdemes kiemelni, hogy a központi utasítás az ifjúsági parlamentek megrendezésével kapcsolatban a szakszervezeti ifjúsági tanácsoknak és tagozatoknak az illetékes KISZ-szervezetekkel azonos jog- és hatáskört adott.

Biczó István

NEMZETKÖZI HÍREK

Az 1987. évi nemzetközi delegációcsere-tervünk keretében október 12–16. között fogadtuk a Finn Postások Szövetségének 3 tagú vezető szintű küldöttségét.

A küldöttségben részt vett **Pertti Yrkinen**, a Postiliitto r. y. elnöke, **Voitto Kor**, autóbusszervező, a végrehajtó bizottság tagja és **Kalevi Oksanen**, szakszervezeti tisztségviselő, a modernizálási ügyek felelőse.

A Finn Postások Szövetségével 1976-ban vettük fel a kapcsolatot. Küldöttségek látogatására és megbeszélésekre ez ide-

ig 1977-ben, 1980-ban és 1983-ban Budapesten, 1978-ban, 1982-ben és 1985-ben Helsinkiben került sor. A mostani küldöttség ittléte alatt megbeszéléseket folytatott szakszervezetünk vezetőivel. **Gricserné Heszky Enikő**, főtitkár tájékoztatást adott hazánk időszerű gazdasági, politikai kérdéseiről, a magyar szakszervezeti mozgalomról, a Magyar Postának

és a Postások Szakszervezetének felépítéséről, feladatairól.

Rövid látogatást tettek a Magyar Posta Központjában, ahol **dr. Oláh László**, elnökhelyettes adott ismertetést a finn és a magyar postai kapcsolatokról, a nemzetközi postai együttműködés kérdéseiről, és a Magyar Posta jövőbeni feladatairól. Előadottak a Budapesti vidéki Postaigazgatóság területére. Is-

merkedtek a Salgótarján 1-es Postahivatal, a Nógrád megyei Távközlési Üzem, Hollókő postahivatal szakmai, szakszervezeti tevékenységével és a Budapesti vidéki Postaigazgatóság Területi Szakszervezeti Bizottságának munkájával.

Ezt követően mintegy 30 budapesti postásszakszervezeti tisztségviselő részére aktív értekezleten adtak tájékoztatást a finn postások életéről, a szakszervezetek működéséről. A tájékoztatás után konzultációra került sor.

A küldöttség magyarországi látogatását nagyon eredményesnek ítélte meg. Kifejezték szándékukat a kapcsolat folytatására és bővítésére. 1988-tól kezdődően évente váltakozva Budapesten és Helsinkiben egyhetes postásszakszervezeti szemináriumokat szerveznek, amelyeken a tisztségviselők kölcsönösen megismerkedhetnek a vendéglátó szakszervezet tevékenységével, az alkalmazott munkamódszerekkel és a postások munkakörülményeivel. Társzervezetünk lépéseket tett egy olyan nemzetközi tanácskozás megszervezésére, amelyen a skandináv és a szocialista országok postásszakszervezeteinek képviselői a modern technika postai alkalmazásának tapasztalatait vitatják meg.

Krakk József

Utószezonban is lehet igen kellemesen üdülni

Mikor beléptem az üdülő társalgójába, úgy éreztem magam, mintha egy elegáns, négycsillagos szálloda hallgatójában lennék. Süppedő szőnyegek, kényelmes fotelok, pamlagok, ragyogó tisztaság, rend, halk, úgynevezett nosztalgiazene, színes televízió, video, elegáns büfé nagy választékkal, szolid árakkal, az asztal körül vidáman anekdotázó üdülő postások. Mert bár már erősen szeptember végén járt az idő és ez volt az utolsó turnus, a kint zuhogó esőre rá sem hederítve mindenkinek jókedve volt, és egymás szavába vágva mesélték az előző napon tartott „görbe est” vidám eseményeit. Mert itt ilyen is van minden turnus részére, zenével, táncsal, sok-sok ötlettel és vidámsággal. A jó hangulatról a gondnok, a mindenkihez figyelmes, kedves, ötletekben igen gazdag Barta Endre gondoskodik, aki egyben a mezőkövesdi kszb titkára is. Aki itt üdült, csak dicsérni tudja páratlan gondoskodását.

Így nyilatkozott Paréj Mihályné és Tavasi Jánosné Budaörsről, és lelkeimre kötötték, írjam meg, hogy nagyon jól érzik itt magukat, tolmácsoljam ezúton is köszönetüket az szbnek. De így mondott véleményt Dávid Lászlóné is Sárospatakról, valamint Domokos Lajos és felesége Gonda Józsa, akik itt tartották — éppen azon a bizonyos „görbe estén” — 5 éves házassági évfordulójukat, melynek érdekessége, hogy az 5 éves férj 82, az 5 éves feleség

pedig 72 éves. A párházi Szueta Győzőék igen meg vannak elégedve, és a kisiparos férj külön megköszönte, hogy postás felesége mellett részt vehet ebben a nagyon kellemes üdülésben. Bodnár Bertalanné Prügyről jött, és lelkesen mesélte, hogy a gondnoknak még arra is kiterjedt a figyelme, ne hogy túlzottan kondicionálja magát (az evéssel) és ez „karsú” testalkatát veszélyeztesse. A Dzsudzsák házaspár és Adácsi Györgyné Hatvan hivatalból szintén igen élvezte az itteni kikapcsolódást, és visszavágyának jövőre is.

Nem kis örömmre itt találtam rá — több mint 40 év után — első főnökömre, Istvánfalvi Antalra, aki feleségével, Erzsikevel együtt Budapestre jött a mezőkövesdi üdülőbe. Istvánfalvi Antal úgy nyilatkozott, hogy igen jól tesz az ízületeinek a gyógyfürdő. Daróczi Sándorné, aki 20 évig dolgozott a nagyrozvágyi postán, szintén igen jól érzi magát itt. Így aztán nem is lehet kétségbe vonni Lengyel Istvánné állítását, hogy utószezonban is lehet igen kellemesen üdülni, és ezt sokan azért nem hiszik el, mert még nem próbálták.

A postásüdülőben mindenki kap megérkezéskor a gondnoktól egy felmutatóra szóló bérletet, mely a fürdőkorlátlan igénybevételére jogosít. Az üdülőben hetenként két alkalommal van orvosi rendelés. Az orvos — ha szükség van rá — javaslatot ad különböző (egyéb-

ként költséges) díjmentes gyógyfürdői kezelésre.

Az üdülőben 21 kétágyas és 4 négyágyas szoba, valamint 3 társalgó van. Külön jól felszerelt konyha áll a beutaltak rendelkezésére. Minden társalgóban színtésztévé nyújt szórakozási lehetőséget. Ha videovetítés van, ez mindhárom társalgó képernyőjén látható. Minden szobában van rádió, sőt a „B” épület szobái kisképernyős tévékészülékekkel is el vannak látva. Kártyázással, sakkal, társasjátékkal, tekézzel, asztaliteniszszel és biliárdozással is lehet szórakozni. Az olvasni vágyók a könyvtárban válogathatnak a könyvek között. A gyerekek kedvükre hintázhatnak.

Ez az üdülő nemcsak a magyar postások körében vált népszerűvé, hiszen az idén ugyanúgy, mint előző években, NDK-beli és szlovák postások is üdültek itt több turnusban, és igen jó véleménnyel tértek vissza hazájukba. Egyébként ezt állítja Zima János és felesége, akik nem postások, hanem SZOT-beutalóval jöttek Szodli-ge-tről a mezőkövesdi üdülőnkbe. De ezt bizonyítják a vendégkönyvi bejegyzések és a gondnoknak írt levelek is.

Jövőre új, fedett fürdő épül. A gondnok javaslata az, hogy kezdjék meg az üdülést egy hónappal előbb, és egy hónappal később fejezzék be. En azt hiszem, a javaslat beválna.

Mi kell hát ahhoz, hogy utószezonban is igen kellemesen lehessen üdülni? Úgy gondolom három dolog: jól felszerelt üdülő, vidám társaság és olyan talpraesett, figyelmes gondnok, mint Barta Endre.

Horváth Dezső

Brigádtalálkozó Debrecenben

A Debrecen 1 körzeti postahivatal távbeszélőközpontjának November 7. szocialista brigádját elhatározta, hogy a nagy októberi szocialista forradalom 70. évfordulójának tiszteletére brigádtalálkozót szervez. Az elhatározást tett követte. Felvették a kapcsolatot a postaigazgatóság területén működő November 7. nevű szocialista brigádokkal. A találkozó október 17-én tartották meg.

A vendéglátó brigád tagjai már a kora reggeli órákban talpon voltak, s izgalommal várták a brigádokat, amelyek egymás után érkeztek a postásklubba. Fél tíze a kerületben található valamennyi November 7. szocialista brigád megérkezett. Mándok postahivatalból, a szállítási üzem mátészalkai garázsából, Létavértes 1, Debrecen-Józsa és Debrecen 2 postahivatalból.

Nagyházi Sándorné, a vendéglátó brigád vezetője üdvözölte a megjelenteket, köztük László Károlyt, a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalat munkatársát, Harangozó István tszbtitkárt, valamint a körzeti hivatal vezetőit. Ezt követően a résztvevők megismerkedtek a távbeszélőközponttal és a tudakozó-munkahelyekkel. Bepillantottak a brigád mindennapos munkájába. A központlátogatás után autóbusszal városnézés következett, melynek végcélja a banki pihenőközpont volt.

Itt zajlott le a Szovjetunióval kapcsolatos vetélkedő, melyen

Fent: városnézőben; lent: a győztes mátészalkaiak

minden brigádot egy-egy háromfős csapat képviselt. A második és harmadik helyen kialakult holtverseny pótkérdésekkel dönt el. Az első helyen a mátészalkai garázs brigádját végzett, második Debrecen-Józsa, harmadik Mándok, negyedik Debrecen 2 és ötödik Létavértes

brigádja lett. Az első három helyezett brigád a Pallas kiadó által felajánlott tárgy- és könyvtulajdonban részesült.

A vetélkedő után a résztvevők fehér asztal mellett barátkoztak. A jó hangulatú találkozó az esti órákban ért véget.

Kozempel Zsuzsa

A HTE postai szakosztályainak december havi programja

December 9. (szerda), 14 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Sallai László: Az új technikák fogadására való felkészítés oktatási tapasztalatai.

December 10. (csütörtök), 14 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Horváth Gábor: Távközlési kábelek alkalmazási tapasztalatai.

Csalódás

Ede, teljes nevén Demetepete Ede, a Mentőötlet-raktározó vállalat fő segédelőadója, már hosszabb idő óta udvarolt Iboolykának, a bájos, és még mindig elég fiatal asszonynak, aki idestova tizenegy esztendeje vált el az urától, pontosan azon a héten, amikor Edét megismerte.

A válás oka: elviselhetetlen gorombáskodás és durvaság.

Ede pont az ellenkezője volt. Finom lélek, csupa gyengédség. Iboolyka éppen ezt szerette meg benne, brüsszeli csipketerítő-höz hasonlított. Ez a lehető-szerű finomság, ez a szuper lelki intelligencia olyannyira sajátja volt ennek a félkopasz, nem egészen fiatal agglégénynek, hogy bizony Iboolykának időnként biztatnia kellett, udvariassági módszereinek „kifejezőbb” gyakorlására.

Demetepete Ede későn érte meg, még most is vár a teljes beérésre, túl a 42. éven... Nősilésre még nem gondolt, de a vőlegénységig már eljutott.

Epp ezért állt meg Iboolykában majdnem az üdö egyik délután, amikor séta közben, véletlenül az egyik sarkon meglátta imádot Edét. Nem akart hinni a szemének... Még egyszer visszafordult diszkrétan, nehogy észrevegye őt vőlegénye. Ede! Igen ez ő! Az ő Edéje, mégpedig olyan helyzetben, amit korábban nehezen lehetett volna feltételezni erről a „csipkefinom” lélek-

ről. Nahát! Ez minden képzelet felülmúl. „Eddig álarcban járt és a halk mimóziát csak játszotta?” — kérdezte önmagától. „Hiszen eddig nem ezt tapasztaltam nála” — mormolta maga elé. Most úgy látta ezt a valamikor „finom léleknek” ismert férfit, mintha valamennyi durvaság belé szorult volna...

Demetepete Ede ezalatt — mit sem sejtve Iboolyka jelenlétéről durván átkozódott. A legválogatottabb szitkokat szórta valakinek, vagy valakiknek az összes le- és felmenőire, sokszorosan felülmúlva a nagy rutin-al rendelkező élenjárókat is, kik szép magyar nyelvűnket gazdagítják ékes kiszólásaikkal... Amikor Iboolyka megdöbbenve látta, hogy a sok átkozódás, hangoskodás, durvaság közepette Ede a tetlegességtől sem riad vissza — végleg kitört a szívéből...

Ede vad káromkodás közben rátámadt a szidalmazottra, alul majd felül öklözte.

Az meg csak némán tűrt.

Edének már fájt és vérzett a kezeje, de dühödten, kezét ökölbe szorítva, újra nekiesett, majd mint egy bokszoló, megszorozta.

Hiába minden, az keményebb volt. Nem engedett.

Így — Ede nagy bánatára, a kétforintosok benne maradtak az utcai telefonkészülékben...

Hernádi Sándor

Kalandozás a magyar postaintézmény múltjában

A magyar postaintézmény múltjában való barangolás során bemutattam postai múltunk néhány kevésbé ismert időszakát. Mivel az intézmény múltja igen viharos, jogosan tette fel az egyik olvasó a kérdést: mikor kezdte meg működését hazánkban a nyugati mintájú, rendszeresen közlekedő postai hírközlési hálózat; honnan számítjuk a magyarországi posta eredetét?

Különösen aktuális e kérdéssel foglalkozni az iskolai év elején, amikor a postai szakközépiskolákban, a jövő postásgenerációnak beszélnek a postai szolgálat hármaskörét követelményéről, a posta hagyományos feladatairól, a postai hivatásudatról és a Magyar Posta múltjáról. Nem biztos, hogy az utóbbiról egyöntetűen helyesen tesznek említést. A cikksorozat befejezéséig tisztázzuk e lényeges kérdést.

Hány éves a Magyar Posta?

1967 júniusában szaklapunk, a Szocialista Posta cikket közölt abból az alkalomból, hogy a kiegyezés után alakult magyar kormány 1867. május 1-jén a magyarországi és erdélyi posták és távirdek igazgatását átvette. Nevezetes évforduló ez valóban, megemlékezésre méltó, de gondolkodásra késztető és vitatható a cikk címe: „100 éves a Magyar Posta”.

A jubileumi ünnepség után négy évvel, 1971-ben a Közlekedés- és Postaiügyi Minisztérium közlekedéspolitikai főosztályának megbízásából képes kiadvány jelent meg: „125 éves a

Magyar Vasút” címen. A tanulmány a vasút magyar voltát 1846. július 15-től származtatja, az első magyar gőzüzemre berendezett Pest—Vác közti vasútközlekedés megindulásától. A két évszámot és a hozzá kapcsolódó jubileumi eseményt összevetve felvetődik a gondolat, miként lehet az, hogy a KPM-en belüli két főosztály kétféle időszámítást használ? Hol volt még a magyarországi vasút, amikor a posta mint országos állami intézmény már évszázadok óta működött? Lehet-e, szabad-e a történelmet aktuális érdekek alá rendelni?

A posta múltjával egy évszázada már neves történészek foglalkoztak. Munkájukat hiteles adatok, források alapján állították össze. Ha a XX. század eleji forradalmi események, világháborús következmények értékelésében történelmi távlat hiányában tévedtek is, megérthető: e korszak reális átértékelést igényel. A XVI—XIX. század postáját egyöntetűen és értékalán értelmezték, írták meg. Közülük kiemelkedik:

Munkás László: A királyi magyar posta története 1528—1715, Budapest 1911.

Németi Kálmán: A Taxis posta Magyarországon, Bpest 1917.

Hübert Károly: A postaintézet Magyarországon, keletkezése, fejlődése és működése napjainkig, Kőszeg 1886.

Szádeczky Lajos: Az első magyar postaszervezet a XVI. és XVII. században és az erdélyi posták a nemzeti fejedelmek korában, Budapest 1890.

Dr. Hennyei Vilmos: A Magyar Posta története, Bpest 1926.

Dr. Hencz Lajos: A posta, táviró és távbeszélő története, Budapest 1931.

Dr. Vajda Endre: A Posta története 1967. Közdek. kiadás.

Postai múltunk ezen kutatói egyöntetűek abban, hogy hazánkban a nyugati mintájú szervezett postahálózatot, az első postavonalakat — csatlakoztatva a német birodalmi postához — Taxis Máttyás, I. Ferdinánd király parancsára 1527-ben Bécs és Buda közt, 1530-ban Pozsonytól Kassáig szervezte meg. E postavonalak a hadihelyzetnek megfelelően működtek, és amikor a török megszállás véglegesült, 1552-ben Pozsony—Kassa között a hódoltság területén kívül haladó biztonságosabb postavonalat épített ki.

Taxis Máttyás utóda Paár Péter pozsonyi postamester 1558. október 1-jén már két olyan jól szervezett postavonalat vett át, amit a Magyar Kamara tartott fenn. Úgy Taxis Máttyás, mint Paár Péter kinevezés folytán, mint királyi szolgálatban állók viselték a „Magyarország postamestere” címet és hivatalát. Bár az intézmény és annak első irányítói németek voltak, a magyar kormányzati szervek kezdetől fogva a magyar jelleg törvényileg való biztosítására törekedtek.

Történészeink igen fontosnak tartják II. Ferdinánd azon jóváhagyását, mely az 1622. évi 26. tc.-ként kimondja: *közhivatalokra ezentúl csak született magyart kell alkalmazni*. Elrendeli az önálló magyarországi főpostamesterség felállítását, kinevezi az első „Supremus per Hungariam postarum magistrum” Bornemisza István személyében, aki a magyar posta

számára 1626. VII. 20-án és 1630. V. 8-án külön postapátenst eszközölt ki a királynál. Az idegen, nem magyar postamestereket leváltották, a latin nyelv mellett tért hódít a magyar szolgálati nyelv és a magyar szellem.

Bornemisza István főpostamester utódainál 1690-ig mindjebbent érvényesült az udvari kamara azon törekvése, hogy a kapott engedményeket mérsékelje. Különösen nagymérvű volt az udvari kamara befolyása a Wesselényi-féle összeesküvés (1667) felszámolása után, mintegy megtorlasként. I. Lipót nyílt abszolutizmusa a magyar rendi alkotmány és a nemzeti önállóság ellen irányult. Buda felszabadításának és a török kiűzésének az ára és célja az országot az osztrák örökös tartományok közé sorolni. A magyar posta is teljesen a bécsi udvari körök befolyása alá került, és 1690-ben adománylevélben biztosították a grófi Paár család posták feletti hűbérjogát.

A nemzeti jellegű felkérések kárt okoztak a posta működésében, a felkelést követő békeszerződés pontjainak betartása azonban a posta fejlődésének is javára szolgált. Thököly Imre és II. Rákóczi Ferenc postaszervezetének nemzeti jellegéhez nem fér kétség.

A Rákóczi-szabadságharc után III. Károly (1711—1740) a magyarországi posták helyreállítására többször is rendelkezett. Megerősítette ugyan a Paárrok postahűbérét, de velük szemben kiadta az 1715. évi dekrétum 22. cikkelyét, mely a magyarországi főpostamesterrel és postásairól szól.

„A korok igazságos és méltányos kívánságára jószágon belegegyezett Ő szent felsége;

Könnyű fiatalnak lenni?

Éjszakai kettős portré

A képen látható fiatalasszony elmerülten dolgozik. Fáradt. Szeme alatt karikák. Bizonyítéka annak, hogy az éjszakázást megszokni nem lehet. Neki pedig különösen nehéz lehet ez, hiszen gyermeket vár. Kimélnie kellene önmagát, és a benne levő új életet is. A fiatalasszony neve *Bakró Éva*, leszámolva a Somogyi Béla utcai napilap-feldolgozóban, ahol huszonöt társával dolgozik azon, hogy másnap a megrendelők újságot olvashassanak.

Két évvel ezelőtt jártam ugyanitt, akkoriban télen itt dermesztő hideg volt, amit még fel is erősített az állandó huzat. Nyáron pedig a fülledt, szinte trópusi levegő tette próbára a postásokat. Akkoriban még itt nyomták a Népszabadságot. Fűlsüketítő volt a zaj, a szakemberek szerint meghaladta a 85 decibelt.

Éjjel van, a fiatalasszony elmerülten dolgozik, már rég nem gondol irigykedve azokra,

akik éjszaka alszanak. Csak néhány száz métert kellene sétálnia, és a Moulin Rouge bárjában whisky és bort iszogatva, jó kedvűen nevetgélő vendégeket láthatna. De ez nem az ő világa. Nem az ő pénztárcájához szabták; a pótlékokkal együtt 6500–7000 forintot keres. Hét és fél év óta éjszakázik.

— Én szeretek éjszakázni — mondja fáradt mosollyal — mert aztán szabad az egész napom.

— Amikor idejöttünk még a pénz miatt maradtunk —, veszi át a szót a férj, *Vidó László* — most már a megszokás tart itt bennünket. Dabásra kellett költöznünk, mert Pesten reménytelen volt lakást kapni. Nem tudom, de úgy érzem, régebben jobb volt a társaság, és jobban megbecsültek bennünket. Sajnos nappal is kell dolgozni, mert csak az OTP-re havi hat-ezer forint tartozásunk van.

Miközben beszélgetünk, körülnéznek az expedícióban. Jobb

oldalt, az indítópult mögött csomagokat emelgető munkások. Odébb, az úgynevezett kiemelt szervek asztala mellett egy hosszú hajú, szakállas fiú dolgozik elmerülten, még tovább, baloldalt a Pest Megyei Hírlapot expediálják. A hatalmas termet a fénycsőarmatúrák szinte nappali világgal árasztják el. Baloldalt a szerelősasztalnál a vidékre menő lapok „reszt” azaz töredékkötegeit készítik, de itt szerelik a budapesti töredékkötegeket is. A hat nagy nyomdagép még áll. A felhozó szalagok pihennek, csak két kis nyomdagép tompa zakatolása hallatszik.

— Összehasonlíthatatlanul jobb a munkakörülmények, mint néhány évvel ezelőtt voltak. Egészen más az új, szebb környezetben dolgozni. Azóta valamelyest javult a fegyverem is, kevesebb az igazolatlan hiányzás. Külön tanulmányt érdemelne, hogy kik dolgoznak itt. A legtöbbjük nő és nyolc osztályt végzett, sokan egyedül élnek. Itt gyakran fáradtak az emberek éjszaka, mert többen nappal is vállalnak munkát, így aztán előfordul, hogy éjjel ingerültebbek, harapósabbak, mint máskor.

— Könnyű fiatalnak lenni? — kérdezem, de már a kérdés pillanatában érzem, hogy erre csak egyetlen válasz lehet. De visszaszívni már nem lehet.

— Hogy könnyű-e fiatalnak lenni? — kérdez vissza a fiatalember, kesernyés mosollyal. — Ítéld meg maga. Este fél nyolckor indulunk Dabásról, hogy tízre ideérjünk. Reggel pedig nyolc- és kilenc között érünk haza. Aztán, amíg a feleségem alszik én vigyázok a gyerekekkel, délután pedig én alszom. Otthon alig látjuk egymást, itt a munkahelyen legalább együtt vagyunk. Dabason egy éve élünk, csak most jöttünk rá, milyen nehéz vidéken élni, a házazal és a ház körül mindig van valami munka, a zöltséget magunk termeljük meg, erre legalább nem kell kiadni pénzt. Kilenc éve vagyunk házások. A feleségem közgazdasági érettségét szerzett, én azonban, amikor összeházasodtunk, abbahagytam a szakközepet, a fiunk hároméves, a lányunk hat. Az éjszakai vigyázónak — aki nélkül nem tudnánk itt dolgozni — kétezer forintot fizetünk. Amikor összeházasodtunk, nemigen hittem, mennyire megváltoztatják a gyerekek az életünket. Hát igen, nehéz fiatalnak lenni.

Hajnaltól Vidó László fáradtan, álmosan megy az öltözőbe. Talán fel sem tűnik neki, a falon a hatalmas lábnym, amely azt hirdeti, hogy itt a postások még a falon is tudnak járni. Nem figyel, mert megszokta a linóleumpadló cigarettaparázstól kiegészített, fekete lyukacsait. A zuhanyzó alá áll és lemossa magáról az éjszakai fáradságát. Aztán a kapuban megvárja feleségét, együtt mennek a vonathoz. Talán együtt bóbiskolnak el. Otthon pedig elnézik gyerekeiket, akikről semmi fáradságot nem sajnálnak. A Vidó házaspár nem él könnyen. A postán még sok ilyen Vidó házaspár dolgozik. Becsüljük meg őket.

U. A.

Kiss Gyula kiállítása Kecskeméten

Első kiállítása szülőfalujában, Gégényben volt 1984-ben. A bemutatkozás azonban nem esett egybe felfedezésével is. A nagyobb ismeretség csak két évvel ezután, egy nevezetes dátum kapcsán adatott meg *Kiss Gyulának*. 1986-ban a Posta Központi Kábelüzem asztalosaként vonult nyugdíjba, és ez idő tájt kereste fel a Postamúzeum vezető igazgatóját, *Kovács Gergelyné*-t, hogy munkáit bemutassa. Kovács Gergelyné azonnal tudta, hogy őstehetség-re lelt, és amilyen gyorsan csak lehetett, kiállítást szervezett *Kiss Gyula* szoborfaragó műveiből.

A nagyobb nyilvánosság tehát szerencsésen találkozott a nyugdíjazás időpontjával, még akkor is, ha a Postamúzeum vendégszolgálati bejegyzései számon kéri e késői felfedezést. De természetesen a szólas itt is, sőt igazán itt érvényes: jobb későn, mint soha.

Az idei esztendő aztán újabb sikert hozott az egykori postásasztalos számára. *Kiss Gyula*

szobrainak, *Szabó István* festő képeinek társaságában a kecskeméti Naiv Művészek Múzeuma adott otthont egy időszaki kiállítás keretében. Ünnepi eseménye volt ez a két népi művész munkásságának többszöri nyilvánosság, és tehetségük immár teljes jogú elismerése az 1987. évi múzeumi hónap alkalmából valósult meg.

A kiállítás december végéig tekinthető meg Kecskeméten.

Z. O.

Nyugdíjasok klubja Szolnokon

A nyugdíjas „státus” új helyzetet teremt minden ember életében. A több évtizedes munkában megszerzett idős emberek azonban nemcsak nyugdíj jogosultságot szereznek, s ennek keretében élnek életüket, emlékezetükből kitörölhetetlen az együvé tartozás, a tenni akarás, amelynek aktív korokban olyan nagy része volt. Ezek a munkában összekovácsolódott nyugdíjasok továbbra is teljes jogú állampolgárok akarnak lenni, teljes értékű életet szeretnének élni, hiszen a hosszú szolgálat során ehhez jogos igényt és alapot teremtettek a maguk számára.

Azt gondoltuk, hogy azok a szervezetek, közösségek járnak jó úton, amelyek az egyébként tiszteletet érdemlő gondoskodás mellett az idős kor megszépítését, könnyebb tételét szolgáló kezdeményezésekre vállalkoznak. Segítenek abban, hogy nyugdíjasaink művelődési és kulturális szükségleteinek, mozgásigényeinek kielégítése ne csak a lakás falai közé szorítkozzon.

Mindezek szellemében 1986. május 22-én megalakult Szolnokon az 1-es hivatalban a nyugdíjasklub, 30 alapító taggal. Azóta tagságunk száma 36 és 9 tiszteletbeli tag, akik szintén lelkesen részt vesznek és aktívan tevékenykednek a klubfoglalkozásokon. Az összejöveteleket havonta egyszer a hónapok utolsó hétfői napjain tartjuk. Június 29-én Szolnok egyik kellemes üdülővezetében, a Holt-Tisza partján lévő postásüdülőben hangulatos szalonasütés volt. Ez az összejövetel is azt tükrözte, hogy a régi barátság-

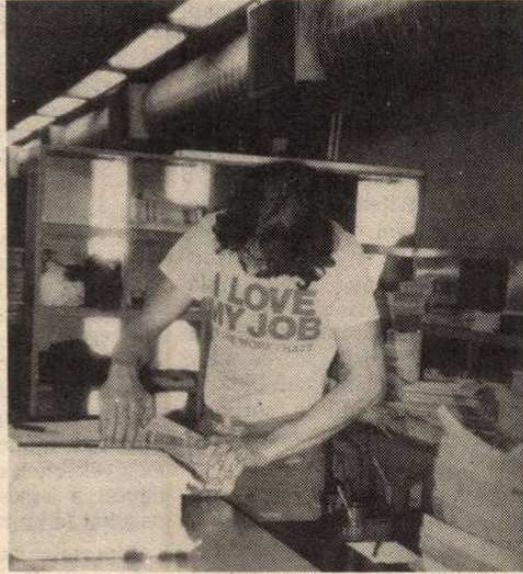
gok újra felelevenedhetnek. Sőtétedésig beszélgetéssel, nótázgással telt el az idő.

Július végén üzemorvosunk *dr. Bezzeg István* főorvos előadást tartott az időskori betegségekről és azok megelőzéséről. Az előadást kötetlen beszélgetés követte. Augusztus 31-én *Kolleg Gizella* hivatalvezető az új nyugdíjtörvényről, a postások jelenlegi élet- és munkakörülményeiről tájékoztatta a klubtagokat. Október 3-án egész napos kiránduláson vettünk részt csaknem teljes létszámmal. Megismerkedhettünk Szentendre nevezetességeivel, Budapesten pedig a Bajor Gizi Színműzeumot, a Bazilikát és a Postamúzeumot tekintettük meg. Az értékes, gazdag program után kissé fáradtan, de jókedvűen, hazáig dalolva tért meg a szépre oly fogékony kis társaság.

Október 26-án a kirándulásunk kiegészítésként diáfelvételeket vetítettük le, hogy ki-ki magára ismerve újra fel tudja eleveníteni a szép nap emlékeit. A postaosztályon működő Béke Szocialista Brigád a klubdelutánokon rendszeresen vendégül látja a társaságot. Az alkalomhoz illően esetenként süteménnyel, üdítővel kedveskednek volt munkatársaiknak.

Igyekszünk a gazdasági vezetés és a szakszervezet támogatását úgy felhasználni a találkozásokon, hogy programjaink a továbbiakban is aktív támogatásra leljenek. A célunk pedig az, hogy erősödjék a postások egymás iránti megbecsülése, szeretete.

Sűrű Józsefné

hogyan az ország főpostamestere az általa rendelt postamesterekül az 1681-ik évi 27. tcz. szerint Magyarországon csak magyar és pedig birtokos s (a hivatalon kívül az) ország törvényeinek alávetett nemeseket mielőtt felvenni tartozik. 1. § A posta állomásokat pedig előbbeni helyeiken meg kell hagyni. 2. § S csak elegendő és ő királyi felségétől helyben hagyott okból tehesse át.”

Jelentős eseménynek számít a magyar posta történetében 1722. július 1., mikor III. Károly állami kezelésbe vette a birodalom postáját és azt kizárólagos jogú regálévá tette, a Paár testvéreket az elveszett hűbérért kártalanította, de mint fizetett tisztviselőket némi előjogokkal meghagyta.

Mária Terézia (1740–1780) uralkodásának elején 1741-ben az országgyűlés sérelmezte a magyar postaszemélyzet Bécsből való kinevezését, ezért az uralkodó az 1741. évi 31. tcz-ben figyelmeztetett az idevonatkozó rendelet betartására.

„Hogy a mostani fő- és vezérpostamester, valamint a jövőndöbeliek az 1715. évi 22. tcz. tartalmához pontosan alkalmazkodjanak.”

Ennek a törvénycikknek az alapján jött létre 1755-ben az udvari postabizottság, a *Comissio Postalis Aulica*, mint központi postai hatóság, mely köteles volt jóváhagyás végett a vezető állású tisztviselők kinevezésére, postaállomások áthelyezésére vonatkozó javaslatot a kamarához előterjeszteni.

Mária Terézia és II. József korának postai vonatkozású jellemzésével korábban már foglalkoztam, de még jobban kiemelném a kalapos király II. József azon előremutató, reformjellelű intézkedését, hogy 1783-ban megszüntette a bécsi udvari postabizottságot, mely

útjában volt a magyar jelleg minden megnyilvánulásának, és munkakörét a magyar korona országában a Pozsonyból Budára helyezett magyar királyi helytartótanácsra ruházta, a postai jövedelem kezelését is a helytartótanács alá rendelt kamarai kincstári hivatalra bízta. Ez az intézkedés a magyar posta önállósága felé haladást jelentett, de a postakezelést, járatrendet, üzletszabályzatot és a díjszabást továbbra is az osztrák tartományokkal egyező módon alkalmazták.

Kassán 1840-ben megjelent *Benczedy Zsigmond*: Magyarországi és Erdély Nagyfejedelemség Postaintézete című segédkönyv levelezők (postát igénybe vevő felek) és postatisztviselők számára, mely az 1837-ben hozott és 1838. július 1-jén Ausztriában érvénybe lépő postapátenst dolgozta fel mai elbírálás szerint üzletszabályzati és kezelési tekintetben. Az Általános Határozatok rész utáni Jegyzetben így ír:

„Az itt előadott törvényszerű határozatok nincsenek ugyan Magyarországra és Erdélyre betű szerint kiterjesztve, jöhetnek azok az ausztriai Birodalom többi részeiben teljes erővel bírnak. Azokban hazánkban is kevés kivétellel ezek szolgálnak sinórmértékül.”

Ezt az 1838. évi postapátenst terjesztették ki az 1848/49-es szabadságharc leverése és a legdurvább Habsburg önkényuralom során hazánkra is a német nyelv kötelező használatával.

A magyar postára vonatkozó törvény és rendelkezések felsorolásával érzékeltetni kívántam a magyar kormányzerveknek a magyar postaintézmény önállóságáért, nemzeti jellegéért vívott küzdelmét a Habsburg-ház beolvasztó politikájával szemben. Az uralkodóház és a nemzet közti kiegyezést véget vetett e törekvéseknek.

A kiegyezés a magyar nemzet történetének fontos eseménye, mely hatással volt a magyar posta fejlődésére is. *De ahogy nem lehet 1867-et a magyar államiság kezdetének tekinteni, úgy nem lehet ezen időpontot a magyar postaintézmény kezdetének sem tekinteni, hanem az önálló államiság visszaállítását és a magyar posta új, nemzeti alapon való megszervezését kezdetének.*

Néha hallunk hol ironikus, hol nosztalgikus célzást tenni elődünkről a „pontosságáról” híres magyar királyi postáról. Ez az elnevezés hivatalosan 1909. III. 4-től volt — királyi rendelettel — használatos, mikor a magyar posta külkapcsolataiban is független lett. Ugyanekkor minősítették át az 1896-ban felállított Posta- és Táviró Igazgatóságot Posta-vezérigazgatósággá, mely a közlekedési tárcán belül önálló hatósággá vált, élén a volt elnök-igazgatóból lett első posta-vezérigazgatóval, *Follért Károly*val.

Néhány sor a vasút múltjáról

A Pest—Vác között 1846. július 15-én megnyült vasútvonalat — melyet a Magyar Központi Vasút Részvénytársaság épített — a következő évben a Pest—Szolnok 99 kilométeres szakasz megnyitása követte. Az 1848/49-es szabadságharc leverése után nem követhette új magyar kezdeményezés, a vasútépítések elsősorban az osztrák uralkodó osztály öszbirodalmi törekvéséből szolgáltak. A Magyar Központi Vasutat 1850-ben az osztrák kormány váltotta meg és Cs. Kir. Osztrák Délkeleti Államvasút néven működött tovább. 1851. november 16-án Bécsben valamennyi korona-országra érvényes vasúti rendtartást léptettek

életbe. Így lett a Délkeleti Államvasútból Császári-Királyi Osztrák Szabadalmazott Államvasút. 1854-ben Ferenc József császár jóváhagyta a Birodalmi Vasúthálózat programot, mely Magyarország területén tizenkét vasútvonal építését vette tervbe. 1867-ig számos magánvasúti vállalkozás a spekuláció következtében csődbe jutott, vállalkozásukat a magyar állammal szanáltatták, úgyhogy 1882-től már ezek a vállalkozások a „magyar” megjelölést is felvették. A Magyar Királyi Államvasutak megalakulását az 1891. évi XXV. tcz. mondta ki.

Epilógus

A Magyar Posta történetével foglalkozott egy pozsonyi történész, *Dr. Varga Sándor*, aki kutatását Sbornik Postovník Muzea kiadásában jelentette meg Prágában 1982-ben, a 76–91. oldalon, szlovákul. Magyarra fordítva ez a cím: „A szervezett postaszolgálat első száz éve Szlovákia területén 1528–1624”. A munka alcíme: 1. *Ed-digi kutatások és irodalom*” (Kutatásait hazánkban az Országos Levéltárban és a Postamúzeumban végezte, irodalmul az általam felsorolt munkákat jelölte meg, 2. „Első postai útvonal Magyarországon” (1528. januártól származtatja), 3. „Állandó postaállomás Pozsonyban” (Megnyitását 1527–1530 közé teszi). „Szlovákia területén szervezett posták az 1556–1624-es években” (a Pozsony—Bajmóc, valamint a Pozsony—Kassa postavonal állomásait, azok időnkénti változásait mutatja be térképen.)

És a mi 1527 és 1867 közötti postai múltunk?

Nem kellene nekünk is ezt a „helyére tenni”?

Dr. Kamody Miklós

Ne szakadjon meg a kapcsolat!

Családvédelem, társadalompolitika, egyéni és népgazdasági érdek — valamennyi szempont közrejátszott a *gyes*, majd a *gyed* intézményének létrehozásában, továbbá a napjainkban is folyó állandó fejlesztésében. A kormányzat intézkedéseinek sikere nyilvánvaló: a gyermekeket vállaló nők legtöbbször él e hamarosan népszerűvé vált lehetőséggel.

A postán dolgozó harminchárom és fél ezer nőből több mint négyezren veszik jelenlegi igénybe a gyermekgondozási segélyt, illetve díjat. A statisztika adatai ezúttal is némi bizonytalanságot tartalmaznak, mivel a nők idézett létszámba olyanok is jócskán tartoznak, akik gyermeküket még akkor hozták világra és nevelték fel, amikor nem léteztek a tárgyalat kedvezményei, vagy gyermekük egyáltalán nem lévén, kétséssé teszik az adatok összehasonlíthatóságát. Továbbá a szá-

mok elemzésekor kiderült, hogy a gyesen vagy gyeden levők között nemcsak kismamák találhatók, hanem — elvéve ugyan — de nagymamák, sőt még férfiak, családapák is előfordulnak.

Mindemellett a négyezret meghaladó szám önmagában is figyelmet keltő adat, különösképpen akkor, ha azt is számításba vesszük, hogy a fiatal, szülőképes korban levő nők nagyjából a posta-, illetve a távközlési forgalmi végrehajtó szolgálatban dolgoznak. Nem szorul magyarázatra, hogy a munkaerő-ellátottságban mekkora gondot okoz egy közepes vagy kis létszámú munkahelyen néhány fiatal anyának a hosszabb időre való kiválása, másrészt a többévvagy egyáltalán csak hónapokat igénybe vevő kihagyás után, megváltozott családi körülmények közepette a munkába való visszatérés.

Törődünk-e a kismamákkal?

Mindezeknek a nehézségeknek az áthidalása a körültekintő munkáltatói tennivalókon kívül szép szakszervezeti feladat is. Ennek vizsgálatát, hogy ennek a postán miképpen tesznek eleget, szakszervezetünk központi vezetőségének nöbizottsága napirendjére tűzte. Vizsgálódásának eredményéről az elnökség novemberi ülésén számolt be.

Egy országos felmérés mindegyikén számottevő szervezéssel, adminisztrációval jár. Hogy miként láttak munkához, arról a nöbizottság elnökével és titkárával, Horváth Évával, a Budapesti Postaigazgatóság tsz-b-titkárával, illetve dr. Németh Adalbertával, a központ munkatársával beszélgettünk.

Hogy vizsgálódásunkhoz egységes adatokat kaphassunk, a nöbizottság kidolgozta a felmérés fő szempontjait — tájékoztat Horváth Éva. — Elsősorban arra voltunk kíváncsiak, hogy

● miképpen tudnak kapcsolatot teremteni és fenntartani a munkahelyen a gyesen vagy gyeden levő anyukákkal;

● élnek-e a kismamák azzal a lehetőséggel, hogy gyermekük gondozása mellett tanuljanak, képezzék magukat;

● van-e olyan igényük, hogy bedolgozással melléjvedelemre tegyenek szert, illetve megvan-e ennek a lehetősége;

● megfelelően karbantartják-e az anyák bérét;

● újbóli munkába állásukkor vissza tudnak-e térni eredeti munkakörükbe.

— A tsz-b-k és az alapszervek nöfelelősei nagyon lelkiis-

meretesen fogtak hozzá a munkához — folytatja dr. Németh Adalberta. — Többeségükben kérdőíveket készítettek a kapott szempontok szerint, és azokat kiküldték a kismamáknak, voltak azonban olyan adatgyűjtők is, akik személyesen keresték fel a gyesen és gyeden levőket. Nem is maradt el az ilyen mértékű gondoskodásnak a kedvező visszhangja; ugyanakkor az is előfordult, hogy a kiküldött kérdőívek megválaszolatlanul maradtak. A néhány szülő érdeklődése azonban elhanyagolható a felmérés eredményességének szempontjából.

— Mit nevezhetünk egy felmérés eredményességének azon kívül, hogy összeállnak a célba vett adatok?

— Nagyon öncélú munka lenne az adatgyűjtés, ha az összesítést nem elemeznénk, s így nem hámoznánk ki belőle a kérdésekre várt válaszokat, azok tanulságait — mondja Horváth Éva. — De a kiterjedt vizsgálódás során több apró, főként egyéni gond is fölmerült, amelyeket menet közben nagyobb mértékben már meg is oldottak az illetékesek. Viszont mindenképpen eredménynek tekintjük a különböző területeken megvalósuló munkát, amelyeket hasznosítható tapasztalatokat. Mindezekről — ha tömören is — tájékoztatást adunk elnökségi előterjesztésünkben.

Mi pedig igyekszünk ezeket közkincsé tenni, hozzátéve saját észleléseinket, észrevételeinket is. Fussunk tehát végig a vizsgált kérdéseken!

Messze van-e a munkahely?

Kilométerekben kifejezve, vagy képletesen? Mind a két nézőpont számít. Mert igencsak közelivé válhat a kapcsolat — ha mindketten akarják — egy városban (főleg nem nagyvárosban), de a távolsági közlekedés már minden jóindulat ellenére is akadályokat gördít akár a személyes, akár a közvetett érintkezés elé. Mert hiába küldi az szb a meghívót különböző rendezvényeire a vidéken lakó kismamának, ha ő nem tudja kicsinyét valakire rábízni. Az oda- és visszaút az ünnepséggel, barátkozással együtt már igen hosszúra nyúlhat. Részben megoldotta ezt a nehézséget a Budapesti Postaigazgatóság törzsnének szakszervezeti bizottsága, illetve annak ifjúsági tagozata. A kismama-találkozókat az szb úgy szervezi meg, hogy a fiatalok a rendezvény ideje alatt felügyelnek a kicsinyekre, sőt a részükre összeállított műsorral lekötik, szórakoztatják őket. Igen jó ötlet — persze bizonyos koron felül. A né-

hány hetes vagy hónapos kisbaba édesanyja még mellőzni kénytelen az ilyen körülmények között rendezett összejöveteleket is. Ugyanez vonatkozik a mégoly népszerű gyermeknapra és Téli-ünnepségekre is.

— A megszokott, hivatalos kapcsolatokon kívül — tájékoztat Obolér Józsefné, a Hírlap-és Postaszállítási Igazgatóság nöbizottságának vezetője — spontán megnyilvánulásokkal is találkozunk. Vannak bizalmi csoportok, brigádok, amelyek rendszeresen látogatják a közösségükbe tartozó kismamákat.

Ez pedig nem egyedi példa, mert ugyanerről írt Hegedűs Ferencné Kezük között formálódik a jövő című cikkében, amelyben a Helyközi Távbeszélő Igazgatóság gyesen és gyeden levő dolgozóinak körében végzett felmérésről ad ismertetőt. (Megjelent az Interurbán 3. negyedévi számában. Olvasóinknak figyelmükbe ajánljuk.) Szerinte a munkatársak baráti

kapcsolatai is a munkahely és a családi tűzhely közötti szálakat erősítik, jócskán kurtítva a távolságokat.

— Ha esedékes — halljuk Kissné Dienes Gizellától, a HPI-törzs szb-titkáráról —, névadóünnepséget rendezünk, gyermeknapra meg Téli-ünnepségre meghívót küldünk, anyák napjára, nőnapra, karácsonyra üdvözlőlapot adunk fel...

— Többet nem is lehetne elvárni — szólal meg Kovács Lajosné, aki nemrég tért vissza gyedről —; a kapcsolatok módja erősen függ a család életrendjétől, lehetőségeitől.

Ebben a gondolatban az is

Gyermeknevelés? Tanulás? Melléjvedelem?

E kérdésekkel kapcsolatban az elnökségnek szóló jelentés azt állapítja meg, hogy az oktatásban való részvétel több tényezőtől függ. Döntő körülmény a kismama tanulási készsége, de sokat számít az is, hogy van-e a munkahelynek erre vonatkozó igénye. De nemcsak a kedven múlik a tanulás, beleszólnak a lehetőségek is, például a családi körülmények: milyen segítséget kap az anya a felnőtt családtagoktól, továbbá milyen az ő, illetve a gyermek egészségi állapota. No, meg a család vagyoni helyzete, amely tanulás helyett más elfoglaltság felé irányíthatja az otthon maradó anyát. Egy új lakás megszerzése, berendezése a gyermekneveléssel párosulva nagy anyagi elkötelezettséggel jár, amelyhez nem nyújt kellő fedezetet sem a gyés, sem a kedvezőbb gyed.

A felmérés szerint a kismamák többsége az otthon töltött időt elsősorban gyermekének szánja, és kedvéért inkább lemond a tanulásról és a pénzkereseti lehetőségekről. A gyed lejárta után igénybe vett gyés ideje alatt azonban, túl a csecsemőkörön, jó néhányan szívesen vállalnának valamiféle bedolgozó elfoglaltságot. Csakhogy ennek a postán nagyon szűkösek a lehetőségei; a kisvárosokban és falvakban élőknél pedig eleve nincs is rá módjuk.

Talán egyebütt... De erre sem képes mindenki, mert valamiféle szakmában való jártasságra is szükség lehet. Dóczy József, a Járműtelep gépkocsivezetője szolgálatot példát erre. Amikor felesége 1985-ben negyedik gyermeküket várta és világra hozta, körülbelül három hónapra igénybe vette a gyest.

— Kéréssem ugyan szokatlan volt, de némi utánajárással sikerült hozzájutnom ehhez a lehetőséghez.

— Nem voltak furcsák a háztartási teendők?

— Szégyelltem volna, ha eredeti szakmám, a hentesmesterség birtokában nem tudtam volna ellátni gyermekeimet és veszélyeztetettsége folytán rászoruló feleségemet. A mosást pedig elvégzi az automata, amelynek beszerzése ugyan elég nagy érvágás volt, de munkaidőben és könnyebbségben már bőven megtérítette a beruházást.

— Az ismétlésnél már gyakorlati is volt...

— Persze. Az idén újabb három hónapot töltöttem otthon, ez alkalommal gyeden. Ugyanis ikreink születtek. Most már az adminisztráció is egyszerűen lebonyolódott. Természetesen ezúttal is csak addig maradtam otthon, amíg az asszonykám segítségére szorult... ő folytatja a gyedet, majd a gyest — immár tizedik éve. Anyagilag így is alaposan meg vagyunk terhelve. Egyszer már kinőtünk a kocsit, most már a lakást is. Nem nélkülözhetem a fizetésemet,

benne van, hogy a kapcsolatok kialakításában és fenntartásában is meg kell találni a legkedvezőbb, testre szabott mértéket.

Az érintkezéseknek az emberbaráti elemeknél azonban egyéb szerepük is van. Az anyai teendőket ellátó dolgozó nő csak hosszabb-rövidebb időre szakad el munkahelyétől, tehát nem nélkülözheti a tájékozottságot. Bizonyos mértékig ezt az igényt is kielégítik a kölcsönös látogatások, de az szb-k nagy részének figyelme egyébre is kiterjed. Például a már említett Interurbán-cikkből azt is megtudjuk, hogy a gyesen és gyeden levőknek rendszeresen megküldik mind az igazgatóság lapját, mind a Postás Dolgozót.

sőt még a mellékeresetet sem, amellyel teljesen meg a gyed ideje alatt sem hagytam fel.

Dóczy József a rövid idejű távollét alatt emberfeletti elfoglaltságában természetesen nem gondolt tanulásra. De hogy megfelelő adottságok között, a család életvitelének ügyes megszervezésével erre is lehetőség nyílik, azt bizonyítja a nöbizottság jelentéséhez csatolt táblázat, amely szerint a gyermekének gondozására otthon maradt 4081 szülő közül 231-en vesznek részt valamilyen oktatásban. Kiemelkedik a sorból a Soproni Postaigazgatóság: 424-ből 110-en tanulnak.

Talán többekben is kedvet ébresztenek a tanuláshoz a HPI-nél gyűjtött példák. Kovács Lajosné a két gyermekének születése közé eső időben végezte el a győri főiskolát, tanulmányának első felét azonban még a nagyobbiknál töltött gyés idejére esett. Amikor sűrűsödött a tanulnivaló, vagy a vizsgákra kellett utaznia, édesanyjára bízta csöppességét. Visnyei Gyulánénak viszont még szülői segítség sem jutott.

— Férjem vigyázott kislányomra, amikor iskolába mentem. Ez pedig heti két alkalmat jelentett. Hétfőn és szerdán 3-tól estig tartott az oktatás. Úgy oldottuk meg a váltást, hogy felöltöttem Bernadett-kémet, és elindultam vele Gazdagréti lakásunkból. A Mórincz Zsigmond körterén találkoztunk, ott férjem átvette öngyógyítását és a „szolgálatot”. Ilyen módon idejében beértem az iskolába. Nagyon jó kislányunk van, könnyű vele bábni, szinte segített a tanulásban. Amíg aludt, nyugodtan elfoglaltam magam a tananyaggal. Egyébként a Pénzügyminisztérium által meghirdetett ügyvitelszervezési tanfolyamot végeztem; ez felsőfokú képzést ad. Szeptemberben beadtam a szakszervezetem, novemberben esedékes záróvizsgámat azonban már mint dolgozó teszem le, remélem, sikerrel. Új

lakásban lakunk, sok a törlesztési való, vissza kellett jönnöm dolgozni. Férjem viszi bölcsődébe lányunkat, én megyek érte.

— Azt még hadd mondjam el, hogy a gyed ideje alatt nagyon jó volt a kapcsolatom munkahelyemmel. Többször

Ha vége a szabadságnak...

Érthetetlen eredményt mutatott a felmérés, a postaszervek nem nagyon veszik figyelembe a központnak és a szakszervezetnek azt a közös bérpolitikai irányelvét, hogy a bérfejlesztés fordítható összegekből a gyesen és gyeden levők eszmei bérért hozzá kellene igazítaniuk a többi dolgozóéhoz. A kismamák mindössze 35–40 százalékának bérért növelték távollétük alatt. Ez visszatérésük okoz nehézségeket.

Az újbóli munkába állás — a postának nem éppen legjobb munkahelyezete folytán — kevesebb gondal jár. A korábbi munkakör általában szabadon várja volt gazdáját. Csak a több műszakos munkások — ezek pedig, tudjuk, jellemzők a posta- és a távközlési forgalomra — okoznak fejtájtást, mert kisgyermekkel a váltott szolgálatot nem tudja mindenki vállalni. Ez feszültségeknek is forrásává válhat. Megértő munkatársakra és vezetőkre van ilyenkor szükség. A tapasztalatok szerint a szakszervezeti bizottságok a munkába visszatérő anyák helyzetével megkülönböztetett módon foglalkoznak, és igyekeznek a szakvezetőkkel együtt a legkedvezőbb megoldásokat felkutatni.

Riportalanyainkkal szerencsénk volt. Kovács Lajosné előadóként ment gyedre, azt azonban anyagi okokból egy év elmúltával megszakította.

— Úgy érzem tehát, nem vezetett karba az igyekezetem, az az áldozat, amelyet férjemmel együtt a megalapozottabb élet reményében vállaltam.

Miben segíthetünk?

Foglaljuk össze a felmérés tapasztalatait, azon felül, hogy a bevezetésben már eredményesnek minősítettük a nöbizottságunk ezt a vállalkozását.

— Eredménynek tekintettük — veszi át a szót dr. Németh Adalberta —, hogy egyáltalán tapasztalatok birtokába jutottunk, hogy megismertünk követeire érdemes gyakorlatokat, tudomást szereztünk hibás szemléletről, nehézségekről. Említettük, hogy jó néhány kisebb egyedi panaszt már a felmérés során orvosoltak.

— Véleményem szerint ugyancsak eredménynek ítélnék azt, hogy maga a felmérés is erősítette a gyermekük gondozására otthon maradt szülővel való kapcsolatokat, érezte velük, hogy a szakszervezet nem feledkezik meg róluk.

— A legfőbb eredménynek azonban majd azt tekintjük — folytatja Horváth Éva —, ha

— Ugyanarra az osztályra jöttem vissza, amelyikről eltávolítottam. Csakhogy időközben itt szervezeti változások történtek, többek között egy csoportvezetői beosztást is létesítettek. Meltányolták főiskolai végzettségemet, és velem töltötték be ezt az új feladatkört.

— Így fizetésének a megalapítása körül sem merültek fel viták...

— Kétségtelenül, de az igazsághoz az is hozzá tartozik, hogy távollétemben is kaptam értesítést arról, hogy béremet 300 Ft-tal növelték. Aztán... közben töltöttem be 15. szolgálati évemet, és a törzsgárdatagságról is megkaptam az okiratot a jutalommal együtt.

— És vajon Visnyei Gyuláné is hasznosítani tudja majd eredeti munkakörében a gyermekgondozás közben szerzett szakismereteit?

— Ó, hogyne. Azt kell mondanom, hogy tanulmányaim majdnem párhuzamosan haladtak az igazgatóságon elindított technológiai fejlesztéssel. A bérosztályon dolgozom, és itt már jó útemben folynak a bérszámfejtés számítógépesítésének előkészületei. A program kidolgozásában és bevezetésében rám is szép feladatok várnak. Úgy érzem tehát, nem vezetett karba az igyekezetem, az az áldozat, amelyet férjemmel együtt a megalapozottabb élet reményében vállaltam.

rendeződnek a szélesebb körben felbukkant, általánosabb érvényű intézkedéseket kívánó kérdések is. Így szerintünk mindenképpen napirenden kell tartani a tanulás feltételeinek javítását, újabb lehetőségek teremtését. Gondolni kellene például nyelvoktatásra.

— A postatiszti tanfolyamot végző kismamák túl hosszúnak tartják a konzultációk által igénybe vett négy napos távollétet. Javasoljuk az időtartamnak három napra való csökkentését, esetleg a napi foglalkozások óraszámának növelésével.

— Tudjuk, hogy a posta szolgáltatásai nagymértékben kötődnek a munkahelyhez: a felvételablakhoz, az irányítóberendezésekhez, a távbeszélőközpontokhoz stb. Mégis azt kérjük, hogy a postaszervek alaposabban mérjék fel, miképpen tudnának lehetőséget teremteni a bedolgozásra.

— Föltétlenül nagyobb gondot kell fordítani a gyesen és gyeden levők béreinek karbantartására. Meg kell érteniük a postaszerveknek, hogy ez a gondoskodás nem jár valóságos bérfelhasználással, viszont nagymértékben megkönnyíti mindkét részlőr a munkahelyre való visszatérést, kiküszöbölve sok feszültséget.

— Végezetül valamennyi jó példára, felvetődött gondra és tennivalóra föl szeretném hívni a különböző szintű szakszervezeti testületek, a választott tisztségviselők és aktivistáink figyelmét. Egy fiatalokból álló, a postán várhatóan még évtizedekig munkát vállaló kiterjedt réteg érdekeinek képviselőjéről, védelméről van szó. Édesanyjakról, akik a jövő nemzedékért vállalnak felelősséget.

Nevadó ünnepség, a kapcsolat bevált módszere

Benda István

Mázsák helyett egészség

A közelmúltban nagyszabású egészségnevelési rendezvény színhelye volt a Római-parti postásüdülő. Amióta a postánál szervezett egészségnevelés folyik, azóta ez már a második ilyen jellegű program. Mindez *Gilicze Andrásnak*, az üdülő vezetőjének köszönhető, aki lelkes híve és támogatója az egészségnevelésnek.

A cím sok mindent elárul! A nap célja az volt, hogy a résztvevők megbarátkozzanak a tevékeny, sok mozgással járó

bálták meggyőzni szenvedélyük egészségromlító hatásáról. „Szíve egészsége legyen szívügye!”, ez a megszívlelendő tanács az „Infarktus elleni sarkok”-ban hangzott el sok-sok alkalommal, ahol a szív és keringési rendszer betegségeinek megelőzéséről hallottak a vendégek. A keresztrefejtő verseny résztvevői egy ókori filozófus, Seneca aforizmáját fejtették meg: „Az egészség alapja a mértékletesség és a munka!”

A gyerekek nagy öröme Makk Marci-klub alakult, ahol Marci népszerű figuráját vághatták ki és ragaszthatták össze, vagy sárgarépából és karalábéból, káposztából és gesztenyéből bábokat készíthettek. A legügyesebbek díjakat kaptak. Nagy sikere volt a rostos üdítőitalok bemutató kóstolójának. Remélhetően otthon is eszünkbe jut majd, hogy ilyen is ihatunk, nem szükséges mindig alkohollal oltani a szomjunkt. Gyerekeink pedig rostos italokat is kaphatnak az agyoncukrozott szénsavas italok helyett. A tejtermékek bemutató kóstolója is sokakat vonzott. A fopusztító cukrok és csokoládék helyett jobb volna ezekhez pártolni.

Méltán nevezhetjük a nap fénypontjának a jógabemutatót, mellyel a Józsefvárosi Jógaklub sportolói ejtettek ámulatba bennünket. A minden izmunkat megmozgató aerobik tette fel a koronát a mozgalmas napra.

Kicsik és nagyok egyforma lelkesedéssel végezték a szív-izmot próbáló gyakorlatokat. Idáig jutva mindenki jóleső fáradtságot érzett már, és ekkor következett az eredményhirdetés. Ugyanysz minden résztvevő versenyző is lehetett egyúttal. A különböző állomásokon — ahol egészségügyi totószelvények kitöltésén és számtalan egyéb megpróbáltatáson estek át a „vakmerő” vállalkozók — a teljesítményeket pontozták is. Az összesített pontszámok alapján hirdettek győztest, aki elnyerte a fődíjat, az igazán étvágygerjesztő zöldségeskosarat. Az irigylésre méltó bajnok *Hetényi Attila* lett. De elégedett lehetett mindenki, részgyőzteseket is avattak, díjuk egy-egy fej káposzta volt. A gyerekek sem távoztak üres kézzel: itt minden igyekezet jutalmat érdemelt. Az egészségnevelő jutalma pedig az, ha azóta néhány szál cigarettával kevesebbet szívunk, ha néhány pohár alkohollal kevesebbet iszunk, és néhány órával többet mozognak felnőttek és gyerekek.

Váci Márta

életmóddal, ismeretséget kössek az egészséges táplálkozás alapszabályaival. Itt minden az egészség érdekeit szolgálta. A „Nehéz sarkok”-ban bárki megtudhatta, mennyivel tér el a testsúlya az ideáltól. A „Dohányzásról leszoktató sarkok”-ban a dohányosokat pró-

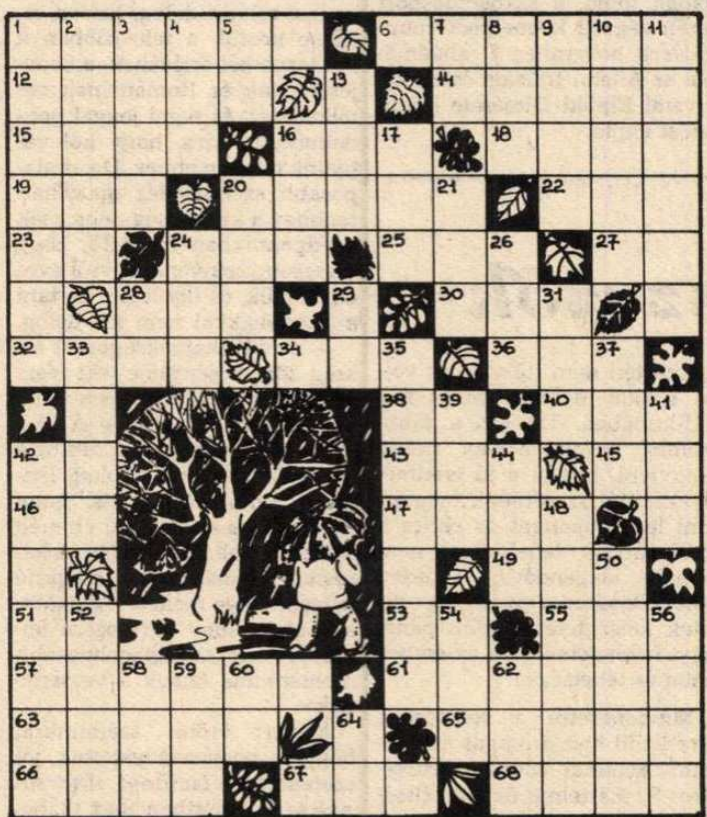
November általában a legcsapadékosabb hónap. Erről jutott eszünkbe néhány művészeti alkotás, népszokás és természeti jelenség. **Beküldendők:** vízszintes 6., 20., 61. és a függőleges 1., 42.

VÍZSZINTES

1. Utánzó. 6. Az *Esőcseppprelúd szerzője*. 12. Folyamkavics. 14. Európai folyó. 15. Kellemes érzés. 16. Szösszetételekben előzetest jelent. 18. Kéleti pálinka. 19. ... Taylor. 20. Az *ögörögök szerint az esőcsináló isten*. 22. Veszprém megyei község. 23. Latin kötőszó. 24. A fegyver része. 25. A művelődésről gondoskodó intézmény. 27. Fiúk egyenmű betűi. 28. Görög törzs. 30. Gyulladás. 32. Kistermetű kutya. 34. Vízi átkelőhely. 36. Vízi állat. 38. Latin előljáró (óta, fogva). 40. Régi mértékegység. 42. Zoli fé! 43. Főzeléknövény. 45. Fejlődik. 46. Izomkötő. 47. Hasonlítószó. 49. Tudományos tétel. 51. Rangjelző. 53. Állati lakhely. 55. Idegen béke. 57. Város Új-Kasztíliaiban és az Erie-tó mellett. 61. Ez a járás szerb esővarázsló szertartás. 63. Görög piactér. 65. Perbeli szereplők. 66. Európai főváros. 67. Tengeri hal. 68. Önkényeskedő ember.

FÜGGŐLEGES

1. *Kovács Margit szobra*. 2. Összevág. 3. Pár órát eltölt. 4. Iratkapocs. 5. Arany franciául. 7. Csapadék. 8. Költemény. 9. Ország Dél-Amerikában. 18. Arab országbeli. 11. A léggömb is teszi (ford.). 13. Adásvétel tárgya. 16. Bírósi ügy. 17. Napszak. 20. Rögzítőszerkezet. 21. Tehergépkocsi-márka. 24.

Szürkés szín. 26. Ízeltlábúak testrésze. 28. Kötőszó. 29. Folyadék. 31. Mulatság. 33. ... Feuchtwanger. 35. Viszketésnél teszted. 37. Állati hím. 39. Labdarúgókupa. 41. Sporteszköz. 42. *Milyen felhő a kumulonimbusz?* 44. Nem csak néz. 48. Régi slágerből ismert női név. 50. Afrikai folyó. 52. Előtagként beszédet jelent. 54. Lengyel légiforgalmi társaság. 56. Nagyon óhajt (ford.) 58. Kacat. 59. Becézett Erika. 60. Szláv igen. 62. Sörmárka. 64. Görög betű.

Beküldési határidő: december 10.

Előző rejtvényünk helyes megfejtése: *Szűreti szint ölte két kis húgom ajka, meglátszik a szőlő édessége rajta.*

Könyvtulványt nyertek: *Ifjúság Szocialista Brigád* (Recsk), *Kürtösi Zoltán* (Kecskemét), *Miskolci Jánosné* (Orci), *Ujszászi Imre* (Kecskemét).

— Bánhidi —

Feladatok öt évre

Vezetőségválasztás a művelődési intézményekben

A szakszervezetek közművelődési és mozgalmi tevékenységének nélkülözhetetlen eszközei a művelődési otthonok, klubok. Az elmúlt öt év alatt többségük — nehezebb körülmények és feltételek között is — elismerésre méltó eredményeket ért el a dolgozók kulturális, közösségi igényeinek kielégítésében. A közművelődési társadalmi bizottságok e tevékenység aktív támogatói, segítői voltak; ahol valóban működtek, nem csak papíron léteztek.

A SZOT titkárságának 1987. április 21-i határozata alapján az év végéig valamennyi művelődési otthonban, klubban és tartós művelődési közösségben újja kell alakítani a társadalmi vezetőségeket és korszerűsíteni működésüket. A feladat végrehajtásához a SZOT kulturális, agitációs és propagandaosztálya részletes irányelveket adott ki. Ezeket az anyagokat megkapták a tsz-b-k, hogy az irányításuk alá tartozó művelődési otthonokban, klubokban (ifjúsági, nyugdíjas-, szabadidő-) segítsék elő a társadalmi vezetőségek újjáalakítását.

A választásokat december 31-ig le kell folytatni. Az új társadalmi vezetőségek megbízása ötéves időtartamra szól. (A klubok és tartós művelődési kö-

zösségek társadalmi vezetőségének létszáma 3—9, a PMK társadalmi vezetősége 25 fős.) A vezetőségben legyenek képviselve az intézmények, klubok rendszeres látogatói, postásfiatalok, nyugdíjasok, a nagy létszámú postaszervek dolgozói. Vonjanak be nagyobb arányban olyan aktivistákat, akik készek cselekvően közreműködni az intézmények életének formálásában, a feladatok kialakításában és megvalósításában.

Törekedni kell arra, hogy a vezetőségek újjáalakítása járjon együtt a helyi közművelődési munka bemutatásával, népszerűsítésével, a látogatók véleményének, javaslatainak feltárásával és azok hasznosításával. Az elkövetkező években a szakszervezeti művelődési intézmények, klubok működési feltételeinek lényeges javulása nem várható. Az eddigi, vagy még nehezebb körülmények, feltételek között kell majd végezni munkájukat. Változatlanul fontos követelmény, hogy megfeleljenek a szakszervezeti mozgalom közművelődési törekvéseinek, gondoskodjanak a közösségi művelődés és a társasélet szervezeti kereteinek megteremtéséről, lehetőséget nyújtsanak a kulturált szórakozásra, a szabadidő hasznos eltöltésére.

Mit tehetnek az újjáalakult társadalmi vezetőségek a fenti feladatok végrehajtásáért?

Saját tapasztalataik, ismereteik alapján hívják fel a figyelmet a helyi sajátosságokra, az élet- és munkakörülményekhez igazodó művelődési igényekre, és segítsék a közösségi művelődés és a társasélet szervezeti kereteinek minél hatékonyabb megszervezését; vegyék ki részüket a munka tartalmának korszerűsítésében, a munkahe-lyi közösségek kulturális öntevékenységének szélesebb körű kibontakoztatásában, segítsék elő, hogy a művelődési otthonok, klubok még jobban kötődjenek a munkahelyek politikai, gazdasági, szakszervezeti mozgalmi feladataihoz.

A választott testületek, végül is egy mondatban összefoglalva: segítsék elő, hogy a szakszervezeti művelődési otthonok, klubok tevékenysége, ellátottsága jobban megfeleljen a dolgozók igényeinek, a szakszervezetekre háruló közművelődési feladatoknak.

Szakszervezetünk segíti és figyelemmel kíséri a társadalmi vezetőségek újjáalakítását, majd értékeli a tapasztalatokat.

B. M.

Ismerjük meg a Szovjetuniót!

A Budapest 70-es postahivatalnál a nagy októberi szocialista forradalom 70. évfordulója alkalmából tartott rendezvény-sorozat egyik kiemelkedő eseménye volt a szakszervezeti bizottság által — a Budapesti Postaigazgatósághoz tartozó postahivatalok szocialista brigádjai részére — meghirdetett általános műveltségi vetélkedő.

A felhívás mind a 70-es hivatalnál, mind a többi postahivatalnál élénk érdeklődésre talált a dolgozók körében. A versenyre való felkészülés különös bizsergést hozott a hivatal életébe. Ez a legjobban a szakszervezeti könyvtárban érződött, amikor is a szellemi totók kitöltésekor vagy a döntő előtt közösen forogtak a lexikonok és a különböző szakkönyvek. Az ajánlott irodalom kellő mennyiségéről a könyvtár már előre gondoskodott.

A háromfordulós elődöntőben részt vevő ötven brigádból heteken át állandóan érkeztek a szakszervezeti bizottsághoz, illetve a könyvtárhoz a kitöltött szelvények, amelyeknek az értékelése után a legtöbb pontszámot elért tíz csapat mérhette össze tudását az október 30-án a 70-es hivatal kultúrtermében

rendezett végső szellemi összecsapáson. A döntő igen színvonalas, változatos és szórakoztató volt, mind a részt vevő csapatok, mind pedig a közönség számára. A történelem, politika, irodalom, film, zene, képzőművészet, színház, sport, földrajz témakörökben feltett kérdéseket színesítették a felhangzó zenei betétek és amíg a csapatok a kiosztott írásbeli feladatokon dolgoztak, a közönség is bekapcsolódott a játékba. A helyes közönségválaszok jutalma egy-egy tárgyeremény volt.

A feltett kérdésekre a legjobb válaszokat a 70-es hivatal üzembiztonsági osztályának Kossuth brigádja adta, 99 pontot ért el. A második helyezett József Attila brigád 64 ponttal, szintén a versenyt meghirdető hivataltól induló csapatok közül került ki. A harmadik helyen 58 ponttal a Budapest 131-es postahivatal csapata végzett.

Végezetül *Horváth Éva*, a tszúri elnöke, a Budapesti Postaigazgatóság Területi Szakszervezeti Bizottságának titkára értékelte a versenyt, és átadta az 5000, 3000 és 2000 forintos jutalmakat.

Ugyancsak nagy érdeklődés-

re talált a 70. évforduló alkalmából a hivatalnál szervezett többi rendezvény is. A zsűfőlé-lyen telt könyvtárteremben *dr. Krunák Emese* Leningrádról és az Ermitázsról gyönyörű felvételekkel illusztrált, igen érdekes és élvezetes előadást tartott. Nagy sikere volt a Moszkváról szóló, filmvetítéssel egybekötött szovjet irodalmi könyvkiállításnak és -vásárnak. Érdeklődés kísérte a Szovjetunió városait bemutató szobor- és képműveleket kiállítását, és sokan megtekintették a „Megörökített történelem” címmel bemutatott, az 1917-es eseményeket felidéző fotódokumentumokat is.

A kulturális programsorozatban a Szovjet Kultúra és Tudomány Háza kiállításainak csoportos megtekintése mellett az érdeklődők vetített képes úti beszámolókat is láthatnak Örményország, Grúzia, Ukrajna és a Krim legszebb tájairól, továbbá kamarakiállítás formájában betekintést nyerhetnek a szovjet bélyegek világába.

Reméljük, ezekkel a rendezvényekkel mi is hozzájárultunk a szovjet nép életének és kultúrájának jobb megismeréséhez.

Horváth Károly

NYUGDÍJASHÍREK

Szeptember végén a miskolci Csorba-tó melletti postásporttelepen az egri, a gyöngyösi és a miskolci postás nyugdíjklubok vezetői és vezetőségi tagjai tapasztalatcserét tartottak. A vitaindító beszámolót *Kiss József* tsz-b-titkár mondta el, és válaszolt a feltett kérdésekre, illetve a felvetett problémákra. A tapasztalatcserén részt vett *Básti János*, a Szakszervezetek Borsod Megyei Tanácsának vezető titkára is. A tapasztalatcsere igen hasznos és eredményes volt.

***

Az egri postás nyugdíjklub ismét aranylakodalmat ünnepelt. *Czegledi Mária*t és *Kerekes László* nyugdíjas kézbesítőt 50. házassági évfordulójuk alkalmából október 7-én köszöntötték a klubtagok, a szakveze-

tőség, valamint a társadalmi szervek képviselői. A klubot patronáló Magyar Posta Központjának hírlaposztályát *Héber Sándor* főmunkatárs képviselte. Meleg hangú, megható köszöntések mellett a jubiláló

házaspár igen sok virágot és ajándékot kapott. A miskolci tsz-b köszöntését *Sztahura Lászlóné* politikai munkatárs tolmácsolta, és átadta a tsz-b ajándékát, valamint *Gricserné Heszky Enikő*nek, szakszervezetünk főtitkárának üdvözlő dísztvárát. A jól sikerült rendezvény ismételten Rátkai Ferencné egri klubvezető kiváló szervezőkészségét dicsérte.

— horváth —

Országos jubileumi versenyek

A nagy októberi szocialista forradalom 70. évfordulójáról számos megemlékezés volt már. A jeles ünnep alkalmából a Postások Szakszervezete mellett működő Budapesti Társadalmi Testnevelési és Tömegsport Bizottság, a postaigazgatóságok tsz-b-i, az üzemi és hivatali szakszervezeti bizottságok sportversenyeket is szerveztek.

A tájékoztatósi túraverseny helyszíne a gödöllői dombvidék volt. Huszonhat csapat vágott neki a kilenc kilométeres távnak. Közben persze ellenőrző állomások is kellett érinteni és válaszolni a feltett kérdésekre.

Kedves szívfoltja volt a rendezvénynek, hogy a Posta Építési Üzem néhány lelkes tagja a szabadban főzés technikáját gyakorolta. Így az első célba érő csapattal egy időben elkészült a halászlé és a gulyás is. Vendégszeretőknek köszönhetően majd minden csapatnak jutott a finom falatokból.

A kitűnő hangulatú versenyt a Posta Építési Üzem 6. számú csapata nyerte meg, Horváth

Károlyné vezetésével. A második helyen a Posta Építési Üzem 7. számú csapata végzett Lukács Balázs vezetésével. A harmadik a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság Jánvári Imre által vezetett csapata lett.

Az emlékversenyre felajánlott serleget a Posta Építési Üzem nyerte, a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság és a BUVIG Dél-Pest megyei Távközlési Üzeme előtt.

A kézilabdázók kellemes körülmények között — a BHG sportcsarnokában — mérték össze erejüket. A versenyben a vendéglátó BHG csapata győzött, a Budapesti Postaigazgatóság, valamint a Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság előtt.

A szellemi sport kedvelői, a sakkozók szokásos helyükön, a Postás Művelődési Központban találkoztak. Az egyéni versenyben a legjobb Vörös Sándor (TIG), a második Lázár András (TIG), a harmadik pedig Péli József (RTV) volt.

A csapatverseny első helyezette a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság (Vörös-Lázár), a második a Hírlap- és Postaszál-

lítási Igazgatóság (Csutorás-Béres), harmadik a Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság (Péli-Dimitriakis) lett.

A 70. évforduló méltatása után kezdődött meg az izgalmas és színvonalas verseny a Zichy Jenő utcai asztalitenisz teremben. Eredmények: női csapat: 1. Hírlap- és Postaszálítási Igazgatóság, 2. Budapesti Távbeszélő Igazgatóság, 3. Központi Postaszervek. Férfiaknál: 1. Budapesti Távbeszélő Igazgatóság, 2. Központi Postaszervek, 3. Helyközi Távbeszélő Igazgatóság.

Ugyanebben a sportágban szerveztek versenyeket az évforduló tiszteletére Debrecenben, Pécsen és Szekszárdon is.

Hogy az egyik legnépszerűbb sportág a kispályás labdarúgás, az érezhető volt a November 7. kupaversenyeken is. Budapesten nyolc postaszerv férfi és öregfiúk válogatott csapatai találkoztak a Postás Sport Egyesület Lumumba utcai telepén, ahol a következő eredmények születtek: Öregfiúk: I. Budapesti Távbeszélő Igazgatóság, II. Központi Postaszervek, III.

Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság.

Férfiak: 1. Budapesti Távbeszélő Igazgatóság, 2. Budapesti Postaigazgatóság, 3. Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság.

Dicséretes a Budapest 70-es hivatal kezdeményezése, ahol az évforduló alkalmából vándorkupát alapítottak, amelyet első alkalommal a kézbesítő osztály csapata nyert el. Mindezeket túl labdarúgóversenyeket szerveztek még Szekszárdon, 6 csapat részvételével, valamint Pécsen, Debrecenben és Orosházán is.

Külön említést érdemel a Kecskeméti Közveti Szakszervezeti Bizottság „Fut a posta” elnevezésű rendezvénye. Mint arról Juhász Sára szb-titkár beszámolt, a siker nagymértékben köszönhető az ötletadó és szervező Tóth Ilona sportfelelősnek, és annak, hogy a szakmai vezetők személyes részvételükkel is támogatták a rendezvényt.

A mezőny legfiatalabb futója 2 és fél éves volt. A bemelegítő kocogást az iskola tornatermében szórakoztató sportvetélkedők követték.

E rendezvényeket tehát a 70. évforduló alkalmából szervezték, de ezeken túlmenően természetesen mindenki számára van lehetőség arra, hogy saját egészségének megvédése, és a jó közérzet céljából egész évben rendszeresen sportoljon.

Tánczos

Iványi Gábor, a Postások Szakszervezete mellett működő Budapesti Társadalmi Testnevelési és Tömegsport Bizottságának tagja, a szabadidősport terén végzett kiemelkedő munkájáért, november 7. alkalmából az Állami Ifjúsági és Sporthivatal Elnöki Dicsérete kitüntetését kapta.

tapasztalat, no és a kétségtelenül nagyobb tudás. A kiváló nevelőedző Temes Péter azért hamar vigasztalódhatott. Tanítványa még ugyanazon a napon fölényesen nyerte az ifjúsági 10-ek bajnokságát. És Németh Karcsi nemhogy mérgőzést, de szettet sem vezett az erőltetett menetelésben. — Fiataljaink számára a nemzetközi rutin megszerzése az elsődleges cél — mondta Temes Péter. — Persze ez nem azt jelenti, hogy kedvezőbb sorso-

lás esetén nem juthattunk volna sokkal messzebbre az ETU-kupában. De ezt a többfrontos harcot bizony nehéz megvívni, hiszen a jó eredmények túl szeretnénk megtartani legjobbainkat és ehhez a PSE anyagi lehetőségei nem mindig elegendőek. Nehezen lehet ellenállni a rivális egyesületek kétségtelenül jobb pénzügyi feltételeinek, ha az ember fiatal és tehetséges. Mindenesetre a vezetőedző töretlenül hisz a magas színvonalú szakmai munka értékében. Szakértelme és eltökéltsége táplálja a hitet fiaiban is, még a csodálatos Klampár Tiborral szemben is, akinek sportszerű, korrekt játéka nagy sikert aratott. Klampár persze hazajáró világbajnok, mert a meccsre utazik csak Ausztriába, edzésre a Postás SE-be jár, abba a nevelőegyesületbe, amely a világhírhöz segítette. És ha jól megnézzük, igaz ugyan, hogy a PSE 5:2-re kikapott, a meccsen mégiscsak öt magyar győzelem született.

(Áts)

A Mátrában jártunk

Az idestova három évtizedes múltja visszatérő postás külvonlat-kirándulások sorában ezúttal Gyöngyösre, a Mátra kapujába látogattunk el.

Ha az ember a város nevére gondol, akaratlanul is megjelenik lelki szemei előtt a táj: a lankás domboldalak, a napfényes szőlőhegyek, a vulkáni eredetű Mátra, melynek tüze az aranyárgán gyöngyöző gyöngyösi borokba költözött. A vidék őszi hangulata felejthetetlen. Hordók dongása, a must illata száll mindenütt. A szüretelőcsoportok énekét visszhangozza a Mátra. Az őszi verőfényben, különösen jó termés idején, kellemes a hangulat. A gyöngyösi szeretik városukat, szívesen beszélnek múltjáról, jelenéről, jövőjéről.

Kellemes, napsütéses őszi időben indultunk mintegy hétszázán a Keleti pályaudvarról, hogy meggyőződjünk a fenti sorok igazáról, és ezt a napot friss levegőn, erdőt, mezőt járva felüdüléssel töltsük. Megérkezésünk után, csak páran maradtak lent a város látnivalóinak megtekintésére. A napfény, a fák sokszínűsége vonzotta a Mátra felé a kirándulókat. Voltak, akik autóbusszal folytatták útjukat Galyatetőre, Mátraházára, Kékesre. A legtöbbben erdei kisvasúttal Mátrafüredre mentek. Innen indulnak a jelzett turistautak a Mátra belsejébe. A bátrabbak hosszabb túrára vállalkoztak. Sokan családostól, gyerekekkel érkeztek, őket a környék könnyebben elérhető látnivalói vonzották. A Mátrafüredtől alig egy kilométerre levő Kozmári-kilátóból szinte az egész Mátrát megcsodálhatták. A kilátó névadója kezdeményezte Mátrafüred üdülőhelyé fejlesztését. Mátrafüredtől ész-

ki irányban egyórás sétával érhető el a Sás-tó. Itt találtuk az első gyöngyösi kempingünket. A tó mellett magasodik az egyik legnagyobb kilátónk. Csaknem háromszáz lépcsőfokot megtevé jutottunk fel a legfelső szintre, ahol főleg szeles időben erősen érezhető a torony kilengése. A csodálatos panoráma azonban megérte a fáradozást.

A Sás-tótól a Rákóczi-forrást érintve indultunk vissza Mátrafüredre. A forrásnál jókedvű társaság sütogette szalonnáját. A forrás friss és hűs vizén kívül már a mátrai borokat kóstolgták. Ők — mert mint kiderült, ők is közénk tartoztak — a szőlőhegyeken keresztül sétáltak ki ideig. A szorgalmas szőlősgazdák már a kora délelőtti órákban foglalatostoktak pinccjüknél. Szíves szóval, vendégszeretően invitálták be az errefejőket egy kis borkóstolóra, ha ízlést, akár több litert is lehetett venni belőle.

A szalonnázás, a tüzes bor hatására vidám nótázásba kezdett a társaság. Jókedvűen, vidáman bandukoltak vissza a kisvonathoz. Érdemes megállni a Gyöngyös és Mátrafüred között fekvő Farkasmálynál. A pinccék ezúttal zárva voltak, de a védett műemlékegyüttes önmagáért beszél. Különvontatunknál már emelkedett volt a hangulat. Az önfeléd nótázások mellett sokan a jövőt tervezték, érdemes ezen a tájon, ezen a vidéken több időt is eltölteni, akár beutaltként valamelyik SZOT-üdülőben, akár egyénileg a nem megfizethetetlen erdei kempingben. Ezért a tájtól csak úgy búcsúzhattunk: Viszontlátásra!

Gregor László

Tornászaink a világbajnokságon

Két éve Budapesten 9., tavaly Montreálban 8., idén Rotterdamban már 7. lett a magyar női tornászválogatott, és ha így folytatódik, Szöulban már az első hat közé érkezhetsz a csapat. Ezt reméli Benkéné Balikó Györgyi mesteredző, akinek tanítványai évek óta a válogatott húzóemberei. A siker mértéke persze relatív dolog, hiszen elhűlve néztük a televízióban a női torna két óriásának, a Szovjetunióknak és Romániának vetélkedését, és némi joggal gondolhattunk arra, hogy hol vagyunk mi még ehhez. De az alaposabb szemlélődés igazolhatja, hogy a különbség néha csak tíz pontokban mérhető, hogy a verseny színvonala évről évre emelkedik, és így lépést tartani a legjobbakkal nem kis dolog.

— A világbajnokságon 31 ország 201 versenyzője vett részt — mondja értékelésében Benkéné Balikó Györgyi. — A végeredmény tökéletesen tükrözte a jelenlegi erőviszonyokat. Biztosan állíthatom azt is, hogy ilyen magas színvonalú vb még sohasem volt. A nagyok szokásnak mondható kimagasló teljesítménye mellett leginkább a középmezőny ugrásszerű fejlődése volt a legizgalmasabb momentuma ennek a versenynek. Külön öröm számunkra, hogy a postászválogatottak jól szerepeltek. Ladányi Andreának az összetettben elért 13. helye kitűnő eredmény, és lesz még jobb Csisztu is, ha a versenyen is megcsinálja azt, amit valójában tud.

Az olimpia előtti utolsó felnőtt világválogatott az első 12 helyezett csapat automatikusan jogot nyert a szöuli induláshoz. Nyolc hónap áll rendelkezésre az esetleges hibák kijavítására. A vezetőedző azt tervezi, hogy ha mindkét postás tornász lány képes lesz rontás nélküli helytállásra, és ha a csapat többi tagja sem hibázik, a magyar női torna szép eredményeket érhet el az olimpián. Az idő már rövid ahhoz, hogy a lányok új elemeket is megtanuljanak, de ha nem hibáznak, az eredmény nem maradhat el.

Benkéné Balikó Györgyi ezen a világbajnokságon pontozóként is jelen volt. Így aztán a laikus ártatlanságával azt is megkérdeztem tőle, nem zavart-e, hogy saját lányait is pontoznia kellett. Röviden megpróbált beavatni a pontozás rejtelmeibe, de be kell vallanom, csupán annyit értettem meg, hogy a szubjektívitás a számítógépek korában szinte kizárt dolog. Azt viszont megtudtam, hogy az olimpia után az élet nem áll meg a PSE-ben. Már ismertek a következő olimpia kötelező feladatai, és a felkészülés Szöul után azonnal elkezdődik. Ehhez a sportszerető közönségnek egyetlen vágya lehet: legyen olimpia, örökök legyenek olimpiák. (Zimmermann)

Hazajáró világbajnok

Balszerencsés asztaliteniszezők

Temes Péter, a PSE asztaliteniszcsapatának vezetőedzője nem volt nagyon szomorú, inkább realisan próbálta meg értékelni az október 31-i 5:2-es vereséget, amelyet fiatal csapata elszenvetett az osztrák Langenlois együttesétől. Idén másodszer indulhatott a PSE az egykori VVK helyett meghirdetett ETU-kupában, és bizony második alkalommal sem volt szerencséje. Tavaly Secretin, a franciák büszkesége játszott ellenfélként, idén egy újabb világbajnok, Klampár Tibor osztrák klubja volt a búcsúztató. Pedig lehetett volna kedvezőbb is a sorsolás, mert az európai mezőny sok-sok klubcsapatát legyőzhette volna a PSE. De hiába, a balszerencsés hagyomány nem tört meg, és csupán a közönség számára lehetett szerény vigasz, hogy két év alatt két egykori világbajnokot is láthatott klubszínekben versenyezni.

Pedig az előjelek nem voltak egyértelműen rosszak. A mérkőzés előtti sorsolás ugyan az ellenfélnek kedvezett, de a bemelegítésnél eltörtött Klampár

ütője, és aki egy kicsit is tudja, mit jelent az évek óta megsokosított ütő az asztaliteniszezők számára, az elképzelheti mit jelentett ez az „apró” kőjáték az egykori PSE-nevelés Klampár Tibor számára. Aztán a mérkőzésen már nem történtek csodák. Klampár „hozta” az első két meccsét a tartalékütővel is, majd a nagy összecsapáson legyőzte a magyarok legújabb üdvöskéjét, a kitűnő formában játszó Németh Károlyt is. Győzött a nagyobb rutin, a nagyobb

POSTÁS DOLGOZÓ
A Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
Felelős szerkesztő: MEZŐFI LÁSZLÓ
Telefon: 428-777
Kiadja a Népszava Lap- és Könyvkiadó
Budapest VII., Rákóczi út 54. Telefon: 224-810
Levélcím: Budapest, Postafiók 32. 1964
Egyszámú: MNB 215-96 430
Felelős kiadó: KISS JENŐ igazgató
Előfizetési díj egy évre: 24 Ft
87-1891. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezet: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0230-4163
1 6 * * *